

SITUATION

#226

JUNI 2016
ÅRGÅNG 21

S T H L M

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

FÄKTAR
I BLINDO

ERSTA
VÄNDPUNKTEN

LENA
ACKEBO

KUNGLIGA
BIBLIOTEKET
FÖR KUNG OCH
MASSKORSBAND

LILLA
TRYCKERIET

JOEL ALME

"Jag har nog bara försökt göra mitt liv finare genom musiken"

JOHAN ANGERGÅRD 101 ORD LOVISA SIRÉN HAMLET SOM LAJV "VÅR PLATS" ZELDA

SAMTIDIGT PÅ TORSGATAN 19 NU ÄR VI ÄNNU ÖPPNARE

BONNIERSKONSTHALL
NYINVIGNING 22 MAJ
ALLTID FRI ENTRÉ

HENRIC LINDSTEN

18 "MUSIKEN VAR MITT POJKRUM, LIKSOM – 'JAG KOMMER ALDRIG UT HÄRIFRÅN'. ATT INGEN SKA KUNNA TA DET RUMMET FRÅN MIG."

Joel Alme märker att han "skyddat det där pojkrummet med näbbar och klor hela livet".

MARTINA HOLMBERG

36 "DET ÄR BARA SYNEN SOM ÄR SKADAD, VI ÄR INTE SKADADE."

Olivia Wisniewska, fäktare.

ANNELE HILDONEN

14 "SÅ BRÅTTOM HAR VI INTE PÅ LILLA TRYCKERIET."

Pressen kan göra 5 500 ark i timmen.

12 Lena Acebo

"Jag tröttnade på själva tecknandet, det blev en omväg till historien. Till slut kändes det som en börda att rita alla bilderna".

28 För kung och masskorsband

Kungliga biblioteket är 14 våningar, tio av dem i berggrum under huset. Och de räknar sina samlingar i hyllkilometer.

34 Ersta Vändpunkten 30 år

När Ersta Vändpunkten startade 1986 på Södermalm annonserade de en gång och aldrig mer, det behövdes inte – behovet var stort.

56 Svepet

Hamlet som lajv, Lovisa Sirén, "101 ord till Stockholm", Anders Johansson, "Vår plats" i Bredäng, Jockmokksjocke Berg, recensioner med mera.

7 Johan Angergård

"Jag gillar när det låter onaturligt och distanserat, men ändå bräckligt. Som ljudet av dåligt självförtroende."

8 Gata fram och tillbaka

Trä- och smidesstaket, stenar för att hindra olovlig parkering och en hund som smakar på friheten utmed Parksåtravägen.

10 Situation Waldersten

11 Krönika: Maria Hagström

En klyscha för allt.

40 Krönika: Ulf Stolt

Påbörjad summering.

42 Min plats i stan

Anders hänger helst på Hovet.

45 Mina drömmar

Bertil Jansson blev byggsmed som han drömde om att bli.

55 Korsord

64 Brillant

Margareta Råde har tagit fram 150 olika pelargonsorter.

66 På hörnet

Dalens allé/Dalgränd

ROBERT MAPPLETHORPE FOUNDATION

Robert Mapplethorpe med stillbilder i fokus.

Vägarbete och Stockholmsberättelser

Tvårs över gatan här har de tagit upp ett hål i gatan som är ett par meter brett och sträcker sig utmed hela kvarteret. Det är av avskärmat med grova metallbockar in mot den nu kraftigt avsmalnande trottoaren och som skydd mot trafiken är det en låg, i sektioner, uppställd mur av halvmeterhög cementblock.

En grävsropa har åkt fram och tillbaka under någon vecka och dundrat och skrapat.

Det ligger högar med grus och delar och sektioner av rör i olika dimensioner i travar innanför det avspärrade området. De sitter tre man på en uppochnervänd skopa och pratar när jag går förbi och frågar vad det

är de gör. Den yngste av dem tittar upp och lutar sig mot metallbocken.

– Fjärrvärme. Vi drar från korsningen där nere och bort till korsningen där. Varmvatten, jävligt varmt vatten. Det kommer ni märka i vinter att snön smälter bort snabbare just här. Gatan ska fräsas av sen när vi är klara och det ska läggas ny asfalt.

Just nu ligger ett lila plastnät över sanden som omsluter rören. Sedan ska de fylla upp med grövre grus och stenar och sedan är det klart. Jag frågar varför det gör det just nu.

– Efterfrågan. Folk vill ha det. Det byggs nya lägenheter och så. Stan växer och när de bygger i Rosenlund sen så kan de koppla på det här fjärrvärmenätet.

DET VAR INTE helt lätt att hitta till rätt hus när jag skulle träffa Joel Alme. De håller på att renovera balkongerna i området så det var byggställningar utmed fasaden så man inte kunde se gatunumren. Och det utdragna renoveringsarbetet visade sig haft en svårt negativ inverkan på hans möjlighet till ständigt vädrande. Mer om detta kan du läsa i intervjun på sidan 18.

Romandebuterande serietecknaren Lena Acebo känner sig mer eller mindre färdigtecknad, därav lutande mer och mer mot text.

Vill man däremot kunna känna bokstäverna som relief mot papperet är Lilla Tryckeriet platsen. Läs reportaget på sid 14.

Ersta Vändpunkten har under 30 år varit just en vändpunkt för barn och unga med missbrukande föräldrar som behövt stöd och hjälp. Och de behövs mer än någonsin.

Både projektet "101 ord till vårt Stockholm" och multimediesatsningen "Vår plats" i Bredäng tar vara på berättelser om Stockholm och människorna här som de boende i staden själva bidrar med.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationist "Hela sträckan 402 meter avverkas på 6.56 sekunder med en slutfart på 340 km/h"

Team R/T

GÖR: Tävlrar i klassen Prostock i FIA European Dragracing Championship. Och sponsrar Situation Sthlm med loggan på bilens sidor.

ROFFE OCH THOMAS äger och driver Team R/T – Roffe är crew chief, Thomas kör bilen, i teamet ingår också Nina, Tony och Igge.

Karossen är helt i kolfiber, en Dodge Stratus. Chassiet är ett rörramschassie av chromemollyrör med 4-Links upphängning till bakaxeln, luftstyrda stötdämpare samt elektronik som loggar alla rörliga delar för att kunna utvärdera vad som händer.

Motorn är en 8,5 liters förgasarmotor som varvar 11 000 rpm och levererar 1 500 hästkrafter med högoktanig bensin. I startögonblicket utsätts föraren för cirka 3 G-krafter, vilket talar sitt tydliga språk om hur snabbt bilen förflyttar sig.

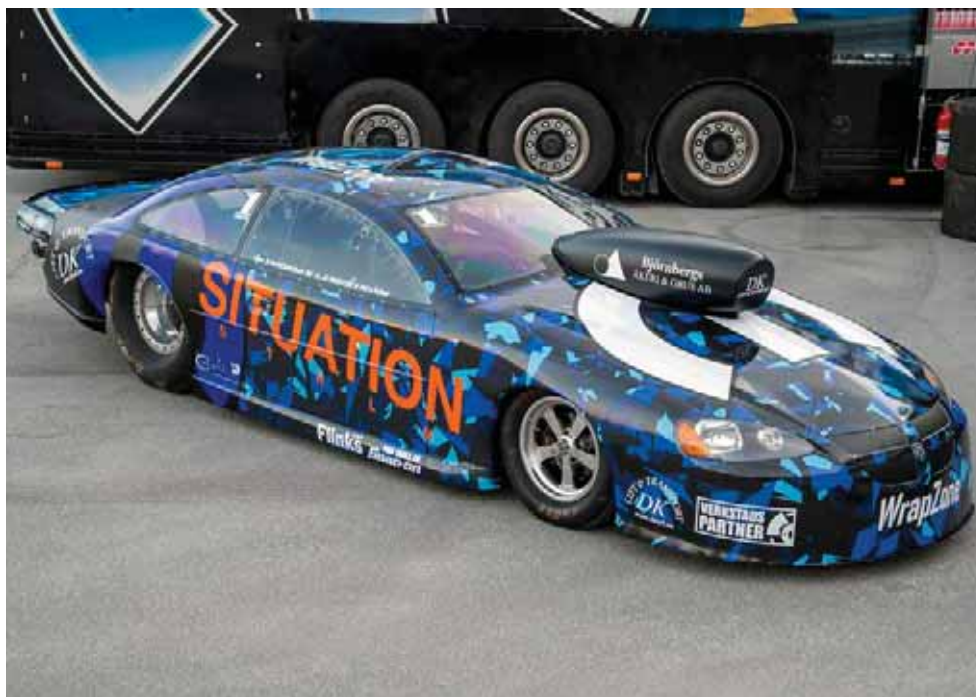
Hela sträckan 402 meter avverkas på 6.56 sekunder med en slutfart på 340 km/h

Bilen har en manuell femväxlad Liberty växellåda med koppling där femte växeln sitter i efter 200 meter, alltså cirka fyra sekunder. Det ger ett växlingsintervall på ungefär en växel i sekunden.

Dragracing är världens snabbaste motorsport, men också relativt farlig. Den personliga skyddsutrustningen skall klara öppen eld i cirka 60 sekunder.

Team R/T är den näst snabbaste Prostockbilen i Europa och har vunnit EM 2012 samt 2015.

16-19 juni trycks pedalen i botten på Tierp Arena.

STEFAN BOMAN

REDAKTION

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Ulif Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-545 95390

Reportör

Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

David Bogerius

Redaktionsråd

David Bogerius, Gerd Eriksson,
Alexandra Sundqvist

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Henrik Emilson

Medverkande fotografer och illustratörer

Jonas Eriksson, Anneli Hildonen,
Martina Holmberg, Henric Lindsten,
Magnus Sandberg, Jesper Waldersten

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthlm.se

E-post

red@situationsthlm.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

124 000 läsare
(Orvesto konsument 2015:helår)

Upplaga

27 200 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION

VD
Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Styrelse

Hans Larsson (ordförande), Ulif Stolt,
Rainbow Sweden

Ekonomi

Lilian Dahlqvist
lilian@situationsthlm.se
08-545 953 86

Adress

Timmermangatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-545 953 91

Fax

08-668 79 09

Organisationsnummer

55 66 49-1071

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetsansvarig
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-545 953 81

Jonas Svensson

jonas@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution

08-545 953 81

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisationsnummer

80 24 11-1497

ANNONSERING & PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Carl Larsson
carl.larsson@mediakraft.se
tel. 070-147 50 29

Robert Wallner
robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration

12 nummer kostar 660 kronor

E-post
situationsthlm@pressdata.se

I huvudet på läsarna

"man känner verkligen att man möter Stellan Skarsgård"

Tack för skulpturerna

Nu vet jag mer om sex skulpturer i stan än jag visste innan jag läste tidningen. Tack för att ni lär mig om min stad.

AGNETA ANDERSSON

Otroligt bra tidning

Tack för en otroligt bra tidning; nummer 225. Har nog aldrig läst er tidning så grundligt förut, artiklar om Skarsgård, statyer i Sthlm, kroppstrotzare och många flera. Stort tack att ni finns, ni gör skillnad.

HELENA M.

Mycket bra om Stellan Skarsgård

Köper alltid och läser Situation Sthlm, mycket för de alltid lika intressanta, annorlunda och välskrivna omslagsporträtten. Men jag tror att det senaste numrets intervju med Stellan Skarsgård kanske är ett av de bättre jag läst i tidningen. Skribenten får verkligen fram bilden av personen Stellan Skarsgård på ett utmärkt sätt via små detaljer och anekdoter och bagateller som redovisas, man känner verkligen att man möter Stellan Skarsgård i intervjun, inte en journalists bild, eller version, av personen.

Mycket bra.

Det övriga innehållet i tidningen håller också det som vanligt hög standard. Kul med damen med läppstiftsfärgen. Och jag hoppas att fler än jag njuter av Jesper Walderstens lite dråpliga och ibland svarta humor. Stort tack för trevlig, månatlig läsning.

PETER B.

Min resa med Stellan Skarsgård

Kom att tänka på när jag åkte tåg en gång från Stockholm till Malmö, det var ungefär när filmen *Den enfaldige mördaren* haft premiär, och Stellan Skarsgård åkte i samma förstaklassvagn som jag åkte med. Han satt bara några stolsrader framför mig och efter en stund när vi åkt en bit så tänkte jag att jag skulle gå fram till honom och bara säga att jag tyckte att han var jättebra i rollen i filmen. När jag väl tog mod till mig och gick fram till hans plats så såg jag att han satt och sov. Jag ville ju naturligtvis inte väcka honom bara för att säga nåt så larvigt. När tåget kom till Malmö och vi gick av passade jag på att ställa mig så jag kom nära och när han reste sig och tog ner sin väska från hyllan så sa jag till honom att jag tyckte han var bra i filmen. Han log och sa tack.

Det var mitt "möte" med Stellan Skarsgård. Kom bara att tänka på det när jag läste intervjun i senaste numret.

Tack för en trevlig tidning.

KERSTIN JOHANSSON

Fler säljare nu

Senaste tiden tycker jag att man sett fler säljare av Situation Sthlm på gatorna. Kul. För det ökar möjligheten att man köper tidningen. Min köpte jag häromdagen på Slussen.

Det var ett bra tag sen jag såg nån där. Säljarna är bra ambassadörer för det viktiga arbete ni gör.

KENNET DANIELSSON

Skriv till I huvudet på läsarna

Situation Sthlm, Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm. Fax: 08-668 79 09. Mejl: red@situationsthlm.se. Skriv namn och postadress (om du har någon). Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Det finns mycket kvar att kämpa för.

Tillsammans kan vi se till så att det fortfarande går att bada i en fin insjö. Att du kan ta en promenad i skogen. Eller kanske bara plocka några goda blåbär.

Vi kan se till att bin inte dör ut på grund av farliga bekämpningsmedel. Vi kan se till att det finns fisk kvar i haven. Vi kan minska koldioxidutsläppen. Och vi kan se till att flera hundra år gamla naturskogar inte huggs ned på bara några dagar.

Och ju fler vi blir desto större skillnad kan vi göra. Då kan vi få politiker att förstå att det är dags för en förändring. Vi kan säga ifrån och visa på konkreta lösningar. Vi kan sätta press på företag. Och vi kan göra det lättare för dig att välja varor i butiken som är bra både för dig och naturen.

Vill du vara med?

Sms:a medlem till 72 900 eller gå in på naturskyddsforeningen.se/medlem
Ett medlemskap kostar 24 kr/mån.

Bilden är tagen i Padjelanta som hotades av vattenkraftsutbyggnad men som blev nationalpark 1962, ett förslag som Naturskyddsföreningen la fram 1957.

Naturskyddsföreningen

HUVUDSTAN

Håller sig i farten

LÖPSTARK Den 4 juni är det dags för Stockholm Marathon. Och vad vore ett lopp av dignitet utan sina farthållare. Farthållarna hjälper löparna att springa på den tid de tänkt och kommer dessutom med glada tillrop under vägen.

– Jag ska vara farthållare för gruppen som ska springa på fem och en halv timme. Vi ska ha en snitthastighet per kilometer på 7,5 minuter. Då hinner vi också med att stanna vid vätskekontrollerna. Jag får kolla på klockan ofta, säger Annika Rosengren.

Hur syns ni farthållare?

– Vi har stora ballonger med tiden på och så har vi vimplar i en rygg-säck. Ballongerna ska vi egentligen släppa efter ett par kilometer efter starten, men i år tänkte jag springa

RYND QUANTZ & PICKARD FORSBERG

med min rygg-säck med ballongerna hela vägen för att få extra träning.

Vad får du för reaktioner från löparna efteråt?

– Det brukar tacka för att jag höll

farten genom hela loppet och såg till att de inte sprang för snabbt i början och höll farten så att de krokade på slutet.

GERD ERIKSSON

"Livet är det som pågår medan ens vänner googlar nåt man för länge sen glömt att man pratade om och inte längre bryr sig om svaret på".

Rocky är digitalt existentiell på sidan 6 i Martin Kellermans nya bok *Rocky borde hoppa*.

PRESENILLO

På Zlatans plats

COCKPIT Snart är det dags för herrlandslaget att sätta sig på planet från Bromma med destination Paris. EM i fotboll börjar 10 juni och laget använder alltid samma plan. Det är dekorerat i blått och gult och bär

Svenska Fotbollsförbundets logga. När laget inte använder planet används det i ordinarie trafik. Många är nyfikna på var Zlatan Ibrahimovic brukar sitta.

– Han sitter alltid på 8D eller 8F.

Jag brukar ropa ut det i högtalarna när vi flyger andra passagerare, säger Johan Westin som är flygchef på Braathens Regional Airlines.

Tar ni i besättningen autofografer av laget?

– Det kan vi göra om vi vill, men det viktigaste för oss är att laget får en lugn och skön flygresa och kommer fram utvilade. Vi får alltid biljetter till matcherna.

Flyger du landslaget under sommarens fotbolls-EM?

– Ja, och det är roliga jippon runt omkring så det är så mycket mer än att bara köra från en astaltsplan på Bromma till en astaltsplan i Paris.

Vad säger du till laget när de sitter i planet?

– Jag kommer att önska dem lycka till.

GERD ERIKSSON

Det vilda Älvsjö

BOTANIK Den 19 juni står de vilda blommorna i fokus och det ordnas tusentals blomstervandringar av botaniska sällskap i hela Norden, så även i Stockholm.

En av dem utgår från Hagsätra tunnelbanestation och kommer att fokusera på skog- och parkmark i östra Älvsjöskogen. Där trivs skogsstjärna, styvmorsviol och åkerviol.

Finns det någon annan blomma som är speciell för Stockholm?

– Buskstjärnblomman har blivit allt vanligare här, så den finns det goda chanser att se, säger Gunnar Björndahl från Botaniska sällskapet i Stockholm.

Vilken är den starkaste blomman i stan?

– Det är maskrosen. Den finns i tusen olika arter och kan bryta igenom asfalt.

GERD ERIKSSON

Fotnot: Här kan du se tid och plats för alla vandringar i Stockholm 19/6: [svenskbotanik.se](#)

Smak på staden

STEKARE Det var 25 år sedan Restaurangernas dag anordnades i Kungsträdgården för första gången. Nu heter evenemanget Smaka på Stockholm och sträcker sig över fem dagar.

Vad var nytt på matfronten när det begav sig?

– Sushi. Det var exklusivt och dyrt och serverades bara på restaurang på den tiden. Så det var något alldeles extra när japanska Samurai var med och bjöd på det första året.

Vad kommer att vara hett i år?

– Det är nog maten runt Molins fontän. Den är tillverkad av lokala, småskaliga producenter. Den maten kommer man också kunna köpa med sig hem, säger Johan Turesson som är allt-i-allo i Smaka på Stockholm.

Finns det någon restaurang som varit med sen starten?

– Melanders fisk. Nyaste restaurangen är M.O.A.S.

GERD ERIKSSON

JOHAN ANGERGÅRD HÖRS ÖVERALLT NU

"Jag måste göra musik hela tiden"

SOM MEDLEM I banden Club 8, DJustin, Acid House Kings och Eternal Death, samt via soloprojektet The Legends har Johan Angergård strösslut popmusik över Stockholm sedan början av nittitalet. I juni släpper The Legends två nya singlar, men han är också aktuell med elektroniska duon DJustins debut-ep.

– Jag måste göra musik hela tiden, det är en nästan tvångsmässig grej. Men jag gör det i olika band, beroende på vad jag vill göra i stunden. Under en längre period har jag exempelvis varit väldigt intresserad av ljud, produktion och melodier men inte varit så sugen på att sjunga. Det kan vara så utelämnande och pressande. Då har DJustin, där jag står för produktionen och amerikanska Rose Suau för sången, passat mig bättre.

The Legends är det enda av Johan Angergårds popprojekt som han gör solo. Följaktligen är det hans mest personliga. Vilket inte minst visade sig på senaste skivan *It's love* – ett kärleksalbum med självbiografisk klangbotten. Nu följer han upp den med singlar "Summer in the City" och "Roses", tillika en cover på en låt av The Chainsmokers.

– Skivan var mer melankolisk, långsam och självbiografisk. Medan de här två låtarna är gladare. Covern har en distanserad melankoli som jag gillar. Jag gillar när det låter onaturligt och distanserat, men ändå bräckligt. Som ljudet av dåligt självförtroende (skratt).

"Summer in the City" är, som titeln antyder, en sommaränga. Men med en dovare underton än de mer käcka inslagen i låtkategorin.

– Den ringar in den här typiska känslan av att alla andra har kul. På sommaren ska man liksom ha så roligt, men det är sällan det är så där kul som man tror att det ska bli, säger Johan Angergård, som varit boss över skivbolaget Labrador sedan starten 1997.

ALEXANDRA SUNDOQVIST

Parksätravägen, Lidingö 10.19-11.22

Olika byggmaterial i husen, häckar, trä- och smidesstaket, stenar för att hindra olovlig parkering och en hund som smakar på friheten. Utmed Parksätravägen finns både brunnslock och hälsningar skrivna på asfalten.

TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

PRECIS NÄR HAN kommer ut ur skuggan och in i solen på vändplanen böjer sig mannen i ljusblå skjorta och svarta slacks ner och hakar av hundens koppel. Den lufsar i väg några längder framför honom innan den blir stående och ser mot husse, fortsätter sedan stigen bort med lite friare isättning.

På dörrarna till transformatorstationen – jag tror det är en transformatorstation – framför staketet mot marinan är det klottrat två taggar, båda oläsliga och slarvigt gjorda. Det har gjorts försök att sanera.

Framför den magra häcken vid gatans sista hus nere vid vattnet, och även på andra sidan gatan, har det

lagts ut stenar några meter utmed gräskanten, tillräckligt stora för att det inte ska gå att parkera en bil lite vårdslöst där nere nära vattnet.

Sju stycken olika stora bollar på gräsmattan utanför ett hus, liggande mellan två små målburar. En trehjulig med vippat flak på stentrappan utanför dörren.

Flagga hissad i en stång, vimplar i resten av flaggstängerna.

Med kriter är det skrivet "Glad valborg" och ritat blommor och hjärtan på asfalten precis utanför en infart.

I rad, liknande ett brokigt kompisgång, står elskåp L01033, en smal kopplingsstation, en brun avfallstunna med dekalen "Min mat blir biogas"

på, en ordinär grön soptunna samt en lite skev blå brevlåda med bokstaven "E" på.

Precis i skarpa kurvan där vägen vänder bort från vattnet sitter en markering att det är 12,8 meter till närmsta brandpost. I gräset på andra sidan gatan ligger två brandslangar utrullade att torka.

Lekparken närmare vattnet står tom.

SKIFTANDE TYPER AV hus – både tegel, trä och puts ingår i byggmaterialen utmed gatan. Och det är både olika planteringar av häckar och varierande former av trästaket och smidesstaket som markerar

tomtgräns ut mot gatan.

I hörnet Solrosvägen ett flertal brunnslock av olika storlekar i gatan, bland annat "V Teleskop – 703 7618", tillverkat i Tierp. På ett inplastat reklamblad fastnitat på en stolpe mitt emot brunnslocken erbjuder ett företag "Bergspräckning inom- och utomhus. Besiktningfritt".

En avlastad båttrailer vid ett grindhål där resterna av en fest – vita och rosa ballonger i snören från båda grindstolparna, även några i träden innanför som leder mot entrén – har blivit hängande kvar.

På en lyktstolpe en basketkorg med svart plankor.

Renoveringsarbeten pågår i ett

flertal av husen utmed gatan. På en trappa står två hantverkare på knä och tittar in under en huskropp. En av dem reser sig och tar upp sin telefon och säger: "Nog bäst att han kommer och kollar också".

I hörnet Nysätravägen gör två båtfirmer reklam för sig, den enes skylt mer än dubbelt så stor som den andres.

Tomt på uteserveringen vid Zias Pizzeria på andra sidan Södra Kungsvägen från där Parksättravägen börjar. En svart skåpbil från en ventilationsfirma backar ut från en parkeringsplats och rullar sakta bort mot tågspåren.

Precis då börjar signalen klinga och bommarna fälls. 🚫

Figong stövlav
Säljes på grund
av ADHD.
Ring hela tiden.
Plus fyrkioser \rightarrow mer

MARIA HAGSTRÖM

EN KLYSCHA FÖR ALLT

DU ÄR VACKER som en ros, sa han när de träffades. Hon påpekade att det är insidan som räknas. Han sa: Du har ett hjärta av guld. Finns det hjärterum så finns det stjärterum, sa hon och han flyttade in i alla rummen.

De gav 110 procent, mer än vad som är möjligt. Bland guld och gröna skogar blommade hon som en ros i solsken. Hennes guldhjärta smälte för honom, smälte för mycket. Allt är inte guld som glimmar. De låtsades som det regnade. Solen gick i moln och de rosa molnen började bli mörka. Det finns inga dåliga väder, bara dåliga kläder. Hon hade dåliga kläder. Som man bäddar får man ligga. Ligga fel. Bit ihop. Livet är inte alltid lätt. Efter regn kommer solsken.

Men rosen vissnade. När hon försökte vattna den blev det bara en blöt fläck på golvet. Och mitt i rummet stod en elefant, som ingen såg. Jag säger ingenting, så har jag ingenting sagt, tänkte hon rädd. Men tillslut: Älskling, vi måste prata...

Var fick DU luft ifrån, fick han ur sig. Och när hon nu fått luft redo-

gjorde hon för hur syrets kretslopp fungerade och sa att han hade kvävt henne. Efter blixtar och dunder lugnade han ner sig och sa: Det är inte dig det är fel på, det är mig. Och hon sa: Med handen på hjärtat, är det inte precis tvärtom du har sagt hela tiden? Hon höll handen på sitt

ALLT SKA HA EN MENING. MEN ALLT HAR EN KLYSCHA. UNDVIK KLYSCHOR, FORMULERA EGNA MENINGAR.

krossade guldhjärta. Kan hon bli hel igen? Det finns inga dumma frågor. Det är bara att bita ihop och gå vidare, eller som Mark Levengoods gamla mormor brukade säga: Det är bara att bryta ihop och gå vidare.

HON BRÖT IHOP och vännerna kom med de goda råden. Det ordnar sig ska du se. Tiden läker alla sår. Vad gör det här om hundra år? Han är inte värd dig. Nu kan det inte bli värre.

Nu kan det bara bli bättre. Allt som inte dödar dig gör dig starkare. Det finns någon för alla. När du minst anar det... Den som väntar på något gott... blink blink.

Och till slut en sista tröst: allt har en mening. Den jävla meningen skulle hon hitta. Hur formuleras

munnen. Smaken är som baken. Inte fan har hon stjärterum kvar. Men man ska inte klaga, tänk positivt. Le, så ler världen mot dig. Det går fler tåg. Med ett tungt bagage och mycket i sin ryggsäck hoppar hon på ett tåg. Nu ska hon göra en resa, finna den där meningen och söka lyckan. Bättre lycka nästa gång. Hon läser i självhjälpsboken hur man gör: Fånga dagen, ta dagen som den kommer, lev i nuet. Och framför allt: Självförverkliga dig själv. Var jag överklig innan, undrar hon. Bli ditt sanna jag. Vem är jag nu då? Tro på dig själv och var dig själv. Den som jag ska bli? Finn dig själv. Är jag borta? Landa i dig själv. Var ska jag landa om jag inte vet var jag är? Var ska jag leta? Det finns inga dumma frågor.

ALLT ÄR MÖJLIGT, läser hon i boken. Ändå hittar hon inte den där meningen som förklarar vad som var meningen med det som hade varit. Allt ska ha en mening. Men allt har en klyscha. Undvik klyschor, formulera egna meningar, låtsas inte som att det regnar, det finns dåliga väder på riktigt. ☹

VÄLPLANERAT BOLÅN I GENOMGÅENDE BRA SKICK.

Flytta till oss och bli en av Sveriges nöjdaste bolånekunder.

För andra året i rad har vi fått utmärkelsen "Sveriges nöjdaste bolånekunder" i Svenskt Kvalitetsindex undersökning. Vid flytt av bundna bolån så kan din nuvarande bank ta ut ränteskillnadsersättning.

SBAB!
från dröm till hem

Efter tre decennier som en av Sveriges mest hyllade serietecknare byter Lena Acebo spår och ger ut en roman. Om två systrar som reser till Mallorca. En resa som för dem båda blir livsomvälvande.

TEXT ALEXANDRA SUNDOQVIST FOTO JONAS ERIKSSON

FÄRDIGRITAD

Lena Acebo slår sig ner på en pall i skuggan utanför bokhandeln vid Bysis torg. Bokhandeln, som ligger ett stenkast från hennes skrivarlya, har nyligen fått in hennes första roman *Världens vackraste man*. Men den står än så länge lite gömd. Officiellt har boken ännu inte släppts.

– Det här är egentligen inte mina kvarter. Jag tycker att det är lite av en stenöken här, konstaterar Lena Acebo,

Tidigare hade hon sin arbetsplats på Katarina Bangata – i området Sofo, som gett namn åt hennes senaste seriealbum *Fucking Sofo*. Sedan mitten av Åttiotalet har hon tecknat serier – inte sällan vass satir om proggare, datanördar, trendnissar och förskolefröknar i Stockholm med omnejd. Alltid med örat mot gatan och med ett omisskännligt intresse för människor och vardagliga samtalsämnen.

Men nu har hon alltså lagt ner tuschpennan.

– Jag tröttnade på själva tecknandet, det blev en omväg till historien. Till slut kändes det som en börda att rita alla bilderna. Jag kände också att jag hade allvarligare historier att berätta som passade bättre i ett annat format.

Så hon skrev en roman om två systrar. Det är en historia som för henne "kom alldeles naturligt". Men som triggades av en situation, inte helt olik den vi befinner oss i just nu.

– I samband med att *Fucking Sofo* kom ut blev jag intervjuad av en journalist i 30-årsåldern. Han frågade mig hur jag kunde "hänga med" så bra, fast jag var så gammal. Han verkade ha en uppfattning om att "gamla människor" bara sitter inne och lyssnar på Beatles med sina urblekta

Känken-väskor. Äldre har ju, i själva verket, samma drömmar och förhoppningar som alla andra även om de är lite rynkigare. Gamla vill också ha roligt och dansa.

– Här om veckan hörde jag en bra låt inne i en affär. Jag ville så gärna digga, men äldre ska inte dansa eller freaka loss i en butik. Så jag fick lägga band på mig. Det finns också en sorg i att förlora sin skönhet, i att inte längre bli bekräftad för sitt utseende.

JAG TRÖTTNADE PÅ SJÄLVA TECKNANDET, DET BLEV EN OMVÄG TILL HISTORIEN.

I *Världens vackraste man* har Lena Acebo gett liv åt två kvinnor som båda kommit i klimakteriet, men som ännu inte slutit fred med sig själva. Här finns Mona, en 64-årig pensionerad engelskalärare som bor i en fyrarummare i Nacka med sin make Torbjörn, som intresserar sig mer för modellbygge än för henne. Och lillasystern Barbro, fyrabarnsmamma och läkarfru, som ordnar påkostade fester i sommarhuset på Österlen och alltid talar om hur lyckad hennes familj är.

På ytan är de två systrarna väldigt olika och de kommer inte heller särskilt bra överens. Men så åker de till Mallorca "för att lära känna varandra bättre", trots att ingen av dem har lust.

I bagaget har de – förutom diskhandskar och semesterlitteratur – en barndom som de båda upplevt väldigt olika.

– I en familj tvingas man ju ihop. Jag har

alltid varit intresserad av människors relationer till familjen. Hur kommer det sig att en del har så "gulliga" familjer som de träffar så ofta de kan och jämt har det så "mysigt", medan andra drar sig undan och aldrig umgås? Jag ville utforska det där.

Medan Barbro är släktens nav, så är Mona "outsidern". Samtidigt har Mona betydligt fler såriga barndomsminnen än den nio år yngre Barbro.

– Mona känner skam, är lyhörd för stämningar och känner att hon måste ta hand om alla. Hennes uppväxt har präglats av pappans drickande och mammans medberoende. Medan Barbro, som föddes när allting lugnat sig, bara minns en närvarande pappa – en helnykterist som drog barnvagn och tog med henne till Skansen.

Mona har sin upplevelse men Barbro vägrar att tro på den. Även deras mamma förnekar pappans drickande.

– Att Mona aldrig får det som hon upplevt som barn bekräftat gör så klart en del med hennes självkänsla. Samtidigt är hon en stark person.

När Mona träffar Albert, den brittiske restaurangägaren som gett upphov till romanens titel *Världens vackraste man*, väcks någonting inom henne. Hon, som lagt så mycket energi på att bekräfta andra, blir förälskad och blommar ut vid Alcudias strandremsa.

Det gör att allting ställs på sin spets i semesterparadiset.

– För första gången i sitt liv möter Mona nån som verkligen ser henne så som hon är. Hon, som alltid varit hackkycklingen och gjort avkall på sina egna behov, träffar nån som peppar vilket gör att hon till slut ställer sig upp och säger ifrån. ☺

LENA ACEBO FÖDD: 1950, i Luleå. GÖR: Författare, tidigare serietecknare. BOR: Kungsholmen. FAMILJ: Man. AKTUELL MED: Romandebuten *Världens vackraste man*. BAKGRUND: Debuterade i mitten av åttiotalet med *Jalle Planka*. Har gjort tio seriealbum, däribland *Amen Härregud* (1992) och *Fucking Sofo* (2010).

NYTRYCKT S

STÄMNING

.....

Stryker du med fingret över ett visitkort som är gjort digitalt känns det mest blankt. Stryker du med fingret över Lilla Tryckeriets visitkort känner du varje bokstav. I en gammal panncentral i Hammarbyhöjden trycker de som förr i tiden.

TEXT **GERD ERIKSSON** FOTO **ANNELI HILDONEN**

.....

Det pustar och pyser om tryckpressen. Ett behagligt ljud. Men när Jonna Olsson och John Losciale började leta lokal till sitt lilla tryckeri var hyresvärdarna oroliga över att deras verksamhet skulle vara väldigt bullrig.

– Vi fick skicka ljudfiler för att försäkra dem om att den inte låter så mycket. När vi säger att vi har ett boktryckeri ger det ofta folk fel associationer, säger Jonna Olsson.

Lilla Tryckeriet trycker alltså inte böcker utan visitkort, bröllopsinbjudningar, födelsedagskort och ölunderlägg.

Tekniken de använder kallas oftast letterpress, vilket är det engelska namnet på den. På svenska heter det boktryck eller högtryck. Och det hela handlar om att färgen pressas in i papperet med ett högt tryck och ger en relief. Bilderna och bokstäverna blir också mer distinkta än vid modern tryckning.

Jonna Olsson och John Losciale startade sin verksamhet så smått för fyra år sedan och de kör fortfarande i liten skala. Båda alternerar arbetet i det lilla tryckeriet med sina ordinarie jobb som frilansande formgivare.

Det var suget efter att göra något med händerna som födde tanken på att starta ett eget tryckeri.

– Att vara grafisk formgivare innebär arbete framför datorn i stort sett hela dagarna, axlar och rygg tar stryk. Jag ville använda min kunskap och samtidigt få jobba med händerna. Dessutom är det väldigt roligt att

Färgen måste rivas (blandas) till rätt kulör.

få lära sig nya saker, säger John Losciale.

Tryckpressen köpte de från en pensionerad tryckare i Malmö. Och John Losciale har lärt sig maskinen helt på egen hand. Även om säljaren sa att det tog två år för hans lärling att hantera den en gång i tiden så har John Losciale provat sig fram på dagarna och läst instruktionsboken på kvällar och nätter.

– Det blir roligare och roligare ju mer jag kan. Maskinen kräver ganska många inställningar för varje uppdrag och i bör-

jan var det knepigt att få till det. Vi har fått slänga en hel del dyrt papper. Men nu går det för det mesta fint.

PÅ MASKINEN SITTER en bit gul tejp där det står "GUST KALLE" och ett Stockholmsnummer efter. Det är numret till Gust Carlsson i Vällingby som en gång i tiden var företaget som visste hur man lagade tryckpressen. John Losciale har låtit tejpen sitta kvar av nostalgiska skäl och säger att han vårdar maskinen ömt.

Under en hög arbetsbänk finns kasthyllor med olika blytyper. Det står "Times 8", "Times 10" och "Times Kursiv" på fronten av hyllorna.

De minsta bokstäverna i "Times 8" är så små att de är svåra att se med blotta ögat, John Losciale har en papperskarta över vilket fack varje bokstav ligger i. I en annan låda finns stora träbokstäver och i en tredje olika bilder – eller klichéer som det heter i tryckerivärlden, en blomma, loggan till företaget Felix i versaler, hantverksföreningens symbol med hammare och krans och så en helt vanlig cykel, bland annat.

Ibland trycker de med blytyperna, men mestadels beställer de klichéer i fotopolymer från England.

Dåtid möter nutid på Lilla Tryckeriet, där finns tryckpressen från 1958 som väger 1,1 ton och där finns nutida datorer med äpplen på som väger nästan ingenting. Och kaffemaskinen i ena hörnet är stor som en

Jonna Olsson framför kasthyllorna med typerna och klichéerna.

En tryckare blir bra på att läsa baklänges.

John Losciale smetar på den turkosa 332:an på valsen.

Korrekturpressen från Schweiz kan trycka format upp till 400 x 580 mm.

halv tryckpress och har många kranar och möjligheter. Den är ett arv från en tidigare arbetsplats.

De kör inte marknadsföring i stor skala. Däremot har de haft after work för att visa upp vad de gör och kan göra. Annars är det Instagram och djungeltelegrafan som får kunderna att komma. Och som de formgivare de är gör de helst allt från design till färdig produkt. Men de flesta kunder har med ett eget original.

Är det något som inte funkar att trycka?

– Fotografier blir inte bra. Tekniken kräver ett glest raster och vi är bortskämda

med att se bilder i hög upplösning nuförtiden, säger John Losciale.

HAN STÄLLER SIG vid arbetsbänken för att blanda till färgen turkos med nummer 332. Han trycker ut en del grönt och 15 delar vitt på en glasskiva och drar sedan fram och tillbaka i färgen med en spatel. Han gör slalomslingor i den för att allt ska blandas ordentligt. Sedan lägger han färgen på tryckpressens valsar.

Jonna Olsson säger att maskinens tryckteknik med färg i princip är samma som vid potatistryck.

– Det går att ha hur många färger som helst på ett tryck, men det går bara att göra en färg i taget. Valsarna måste rengöras emellan. Att trycka på det här sättet tar tid.

När vingen, som tryckpressen kallas på grund av de väderkvarnsliknande roterande griparmarna, är i gång står John Losciale bredvid och kollar att inget oförutsett händer.

– Den kan göra 5 500 ark i timmen, men så bråttom har vi inte på Lilla Tryckeriet.

Vad är det bästa med att trycka hos er?

– Att det vi gör får en oslagbar taktill känsla som inget digitaltryck i Sveriges avlänga land kan matcha, säger Jonna Olsson. 📍

FRAMÅT TILLBAKA

Under åtta år har Joel Alme kallat Björkhagen för hemma. Men tillvaron på behörigt avstånd från uppväxtstaden Göteborg och all den verklighet bakom berättelserna som blev *Flyktligan* är över, han och familjen flyttar tillbaka. Men om det inte vore för Frank Sinatra och plattan *Watertown* kanske det aldrig blivit någon *Flyktligan*. Joel Alme tycker om att vädra. Och vårda bilden av sitt pojkrum. Men att gå och fika ser han som en obegriplig sysselsättning. TEXT ULF STOLT FOTO HENRIC LINDSTEN

Joel Alme reser sig från stolen i köket och går bort till fönstret till höger om honom, lyfter handtaget ur klykan på den utanpåliggande spanjoletten, stänger fönstret igen – för att visa hur det låter när det öppnas och stängs – och öppnar sedan upp det igen för att vädra.

– Barnen hör hela tiden ljudet av fönster som öppnas och stängs. Oavbrutet. Jag vädrar hela tiden. Min fru går bara runt och stänger fönster hela tiden: "Gud vad det är kallt". Och jag vädrar. Jag tror det är för att jag känner mig instängd, jag får ångest om det inte känns friskt. Tror jag bött i för sunkiga lägenheter tidigare, nu vill jag känna det friska.

Han sätter sig på stolen vid köksbordet igen, precis på den plats där han brukar sitta med sin nylonsträngade gitarr i knät och skriva låtar varje dag medan hans fru jobbar och barnen är i skolan och på dagis.

Lägenheten i Björkhagen där han bött de senaste åtta åren – första tiden bodde de i en annan lägenhet några hus ner på samma gata – är för tillfället tämligen utplockad och nedpackad. Om bara någon månad flyttar han med familjen tillbaka ner till uppväxtstaden Göteborg efter sin tid i närförort. När han träffade sin fru bodde han i en lägenhet i en industrilokal med utsikt över Mölndalsån, kontor ovanför och under, i lägenheten en gitarr, en säng, en stor amerikansk soffa och en mängd plattor.

– Min fru vann ju ganska enkelt vart-ska-vi-flytta-striden.

Han berättar att han inte "använder sig av staden så mycket i sitt arbete", att han egentligen kan jobba var som helst.

OM SOCIAL INTERAKTION

– Jag förstår inte varför man ska bli nådd hela tiden, varför ska man åka och fika med folk hela tiden? Jag fattar inte sånt. Det värsta jag vet är att fika. Jag skulle aldrig göra det. Träffar jag mina polare går vi ut och tar en bärs, jag träffar aldrig folk på dagarna, har aldrig gjort. Jag tycker det är för jobbigt att sitta och prata med folk. Det är nånting där jag inte utvecklats, inte fattat.

– Jag har aldrig haft problem att ha kompisar. När man är yngre är man ju ett större gäng, men sen blir det liksom en sil. Nu har jag kanske tre-fyra bra vänner i Göteborg, förutom de vänner jag träffat här i Stockholm genom min fru, och det räcker för mig.

– Men i Göteborg har vi min mamma och styvpappa och min frus föräldrar och vi har ett landställe där. Det känns vemodigt, jag stormtrivs ju här. När det vaknar upp så här på våren... Jag tycker att närförorterna är mest Stockholm på nåt sätt. Här känns det mer som Stockholm än vad det gör i innerstan.

Han nämner den geografiska sträckan Björkhagen-Kärrtorp-Bagarmossen-Skarpnäck och dess angränsande närhet till Nackareservatet, sjöarna på någon kilometers avstånd, idrottsplatsen i Kärrtorp med utomhusrink och tennisbanor och fotbollsplaner och den stora skogen. Han vill inte "baktala de som bor i innerstan, men varför flyttar de inte hit ut?"

– Det där med ytor är ju lite... när vi bodde i den andra lägenheten och fick barn så bodde vi två-tre år i en bäddsoffa, jag minns det som en underbar tid. Folk förväntar sig yta, att man ska ha det, det finns ett behov av den här ytan. Det känns som det är ganska så nytt – "jag ska ha mitt egna rum".

Vi samtalar oss förbi Erik Gandinis film *The Swedish Theory of Love* som Joel Alme inte sett men hört lite talas om och dröjer kvar en aning kring filmens kärna – socialdemokraternas familjepolitiska dekret från sjuttioalet som utgick från individ och inte familj och som skulle göra alla människor fullständigt oberoende av varandra, men inte av staten. Och hur det statistiskt nu ser ut 40 år senare, rörande andelen ensamhushåll och självmordsstatistiken bland unga.

Joel Alme kommer i sammanhanget – diskussionen handlar just då om äldre, om kunskap som förloras om man inte talar med äldre människor och lär sig av dem – in på resan han och hans mamma gjorde till Grekland när han var två år gammal.

– Jag tror det var tre år jag fyllde, vi bodde på ett tak i en by. Då hade hela den byn kalas för mig när jag fyllde år – jag kan önska att jag kunde komma ihåg det bättre i dag. Det familjära med glädje och fest och att man firar vem som helst. Finns nåt att fira så firar man. Och generationerna bor och lever blandat och man kan lära sig av de äldre.

I MARS FÖRRA året kom Joel Almes fjärde album *Flyktligan*. För första gången skrev han texter på svenska och sittandes där vid köksbordet, på behörigt avstånd från Göteborg, kunde han för första gången

börja försöka sätta ord på den släkthistoria som på både hans mammas och pappas sida varit fylld av missbruk och sociala problem.

Det är ingen överdrift att påstå att plattan hyllades ganska rejält och lyfte Joel Alme några tonarter som artist.

Att den Greklandsresa han just nämnde kunde bli av var en direkt följd av att hans morfar avled, bara 50 år gammal. Och lämnade ett arv efter sig till Joel Almes mamma och hennes två bröder att dela på.

NÄR VI BODDE I DEN ANDRA LÄGENHETEN OCH FICK BARN SÅ BODDE VI TVÅ-TRE ÅR I EN BÄDD-SOFFA, JAG MINNS DET SOM EN UNDERBAR TID. FOLK FÖRVÄNTAR SIG YTA, ATT MAN SKA HA DET.

– Hon ärvde sportbilar som min morfar samlat. Jag minns inte vad det var för bilar, men typ Aston Martin, MG eller så – jag tänkte ju på det sen när jag tog körkort när jag blev äldre: "fan att hon inte sparade dem..." När mina föräldrar skilde sig så sålde hon dem och vi drog i väg hon och jag. Det skapade verkligen ett band mellan oss, mamma var bara typ 23 då, hon fick mig ung.

Joel Almes morfar var sjökapten.

– Min morfar var en riktig sjöbuse, han dog när han var 50 år. Men han levde dekadent som sjökapten, han var en tuffing så där, men drack alldeles för mycket. På slutet jobbade han på nåt som hette Röda Bolaget i Göteborg, en bogseringsbåtsfirma som drog de tunga båtarna från ute på redde och in i hamn.

Det är historien om de tre generationer av slakten som Joel Alme på nära håll sett slitas ner av alkoholmissbruk och vilka följer det fått, som är *Flyktligans* verkliga ankare, den berättelse han till slut vågade närma sig. Även om hans familj med mamma, styvpappa och syster var en fungerande och ►

trygg enhet, så var det trassel och trasigt i närområdet omkring honom.

– Jag träffade ju min pappa då och då – han hade ju också vissa problem med olika saker och kommer också från en alkoholistfamilj – så där kunde jag ju se det mer direkt, problemen med alkohol och så. Men runtomkring oss var det så att de försökte skydda mig från allting. Konkret så söp min mormor ihjäl sig, morfar söp ihjäl sig, min farfar söp ihjäl sig. Min mamma växte upp på barnhem och har två bröder, en av dem dog till följderna av sitt missbruk för några månader sen, hennes andra bror har också haft grava alkoholproblem. Min kusin blev missbrukare och tog livet av sig på en ungdomsanstalt på grund av drogerna när han var 19 år.

När han började skriva texter på svenska och närmade sig ämnet märkte han att han var tvungen att skriva rakt på, inga metaforer utan avskalat och autentiskt.

– Det gav en sån kick med svenska språket som jag inte fått tidigare, genom engelskan. Jag tänker ju låtskrivarmässigt på engelska att jag vill skriva som Roy Orbison, romantiska fina kärlekslåtar. Men så öppnade sig en ny dörr genom att skriva på svenska. Jag hade nog inte trott på textens kraft tidigare.

– Jag tänkte på Nina Simone och Jonathan Richman, att jag ville skriva texter så. De skriver väldigt direkt, aldrig metaforer utan rakt på om sina vänner och relationer och allt fint i världen. Jag kan liksom inte göra Dylan på svenska, det blir bara töntigt.

Vad han ville göra med *Flyktigan* var att

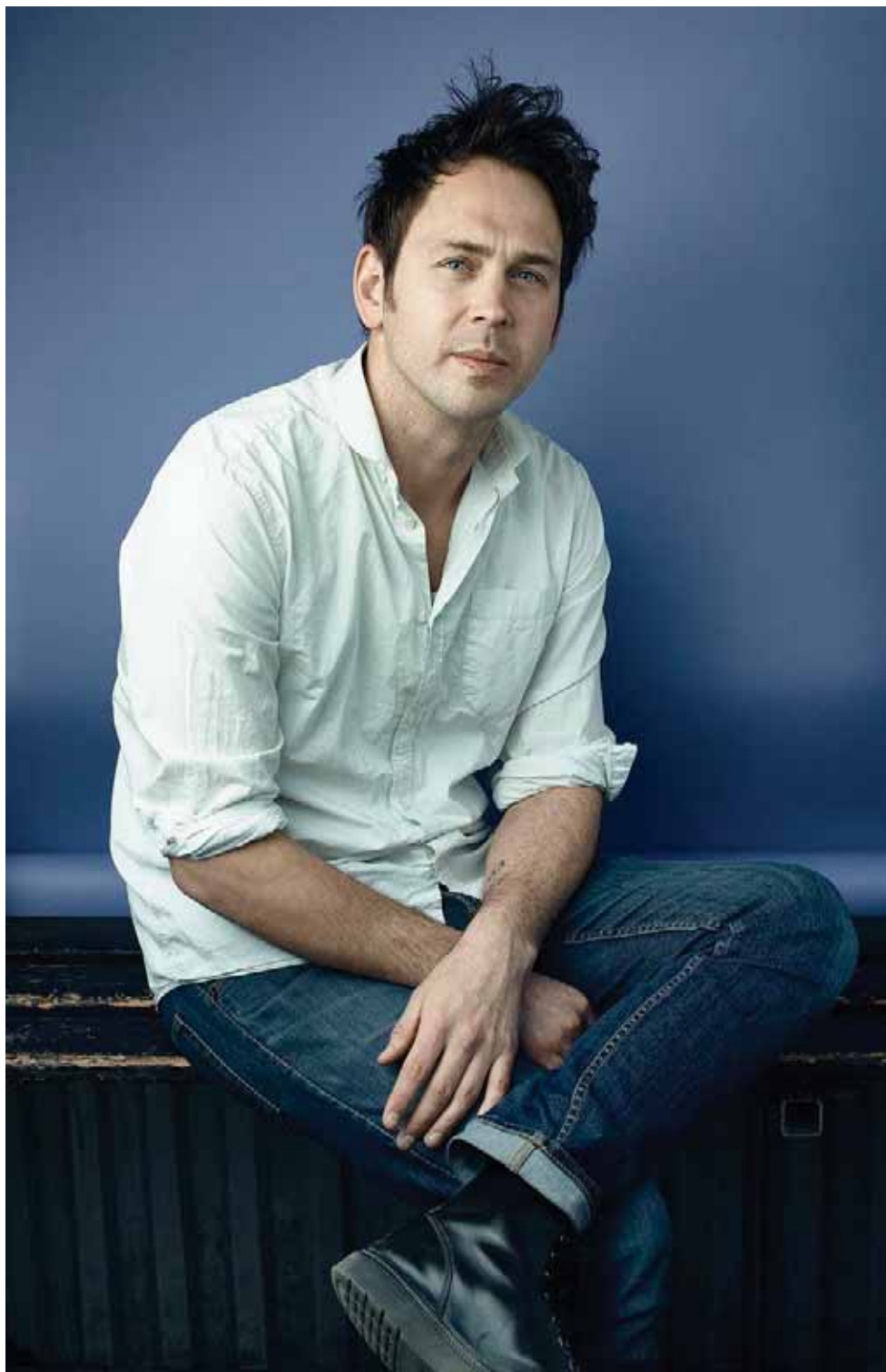
**KONKRET SÅ SÖP
MIN MORMOR IHJÄL
SIG, MORFAR SÖP
IHJÄL SIG, MIN
FARFAR SÖP IHJÄL
SIG. MIN MAMMA
VÄXTE UPP PÅ
BARNHEM OCH HAR
TVÅ BRÖDER, EN AV
DEM DOG TILL
FÖLJDERNA AV
SITT MISSBRUK.**

försöka beskriva det han såg som logiskt i sammanhanget, varför det sker, utan att vara dömande men inte heller dra sig för att berätta om konsekvenserna det får för barn att växa upp med föräldrar som missbrukar.

– I min familj kan man se det många steg tillbaka varifrån det kommer. Jag försöker se det som det är... att det inte är så konstigt att min morbror dog nu till följderna av ett långt missbruk. Han växte upp på barnhem

– barnhem där det hände hemska saker – och hans liv efter det... alla de här grejerna gjorde ju att vi blev tajta ihop, mamma ville inte att jag skulle se allt detta.

– Jag är den första som betraktar det och gör nånting av det, för jag har blivit besparad mycket. Mamma är gjord av ett annat virke på nåt sätt, blev inte som sina bröder. Hon fick mig tidigt och träffade min styvpappa som hade en klar plan över

vad han ville göra. Vi bodde i Mjölby ett tag när han pluggade från att jag var mellan fyra och sju år vilket gjorde att vi kom bort från en del dåligt umgänge de hade. De öppnade affär i Göteborg sen – min styvpappa är guldsmed. Morsan har jobbat i hemtjänsten och sånt. Ett vanligt liv, en vanlig familj, liksom.

IDÉN ATT GÖRA den typen av platta, en tematiskt sammanhängande berättelse, har sitt egentliga ursprung i en gammal obskyr Frank Sinatra-platta från 1970 som heter *Watertown* – ett konceptalbum om elva låtar med en *Kramer mot Kramer*-liknande story som ursprungligen var tänkt att bli film men som aldrig producerades. Joel Alme fick nys om skivan av sin producent Mattias Glavå.

– Det var verkligen genom *Watertown* jag fick idén till *Flyktligan*, att göra en temaskiva. Utan den hade jag nog aldrig kommit på det.

Joel Alme reser sig upp och öppnar ett köksskåp, hämtar en blå liten trädlös högtalare och lånar min telefon, slår igång Spotify och "Bluetooth" och sätter på en låt från *Watertown* för att visa hur den låter.

– Jag har inte Spotify, jag sitter och kollar på YouTube-klipp i telefonen oavbrutet, liveklipp. Senast var det Nina Simone.

När Joel Alme växte upp tyckte han inte "särskilt mycket om att vara social". Ofta hände det efter skolan att han sa till sina klasskompisar att han skulle i väg på någon träning – om han inte hade träning – så han fick vara själv.

– Musik och att kolla på film var hela min värld då. Det blev en stor del av min personlighet – inlåst i ett rum och bara suga åt mig allting sånt där.

– Det första jag lyssnade på var Van Morrisons åttiotalsplattor, även en del av nittiotalsplattorna. Mina föräldrar lyssnade på dem, därför gjorde jag det. Jag hängde aldrig med i den här Oasis och Nirvana-grejen och det som många gjorde, jag vet inte varför. Van Morrison har jag alltid gillat efter det.

Hans föräldrar gav honom en gitarr när han fyllde 15 år, men då var han inte intresserad av det.

– De tyckte väl det var kul om jag lärde mig ett instrument. De hade nog ingen idé om att jag nånsin skulle hålla på med musik, däremot lyssnade de alltid mycket.

Men när han gick ut gymnasiet och hans

kamrater åkte till London eller Barcelona eller till Thailand och backpackade ett sabbatsår så satt han i stället hemma och spelade gitarr.

– Jag kommer ihåg att jag en gång varje vecka gick och köpte ett nytt block, sen skrev jag upp alla gitarrackord som fanns för att lära mig alla de där ackorden. Men mycket var också att när vi gick på Jazzhuset i Göteborg så var alla som spelade i band så jävla

MUSIKEN VAR JU MITT POJKRUM, LIKSOM – 'JAG KOMMER ALDRIG UT HÄRIFRÅN'. INGEN SKA KUNNA TA BORT DET FRÅN MIG, JAG TROR JAG KÄNNER MIG SOM MEST TRYGG DÄR. DET HAR JAG KVAR ÄN I DAG.

coola, de fick gå förbi kön, jag kände alltid en sorts revanschism mot de människorna – de stod alltid på gästlistan, jag fick aldrig komma in.

– Jag bestämde mig att jag skulle visa dem – jag ska ta mig in där också, ta mig förbi. Musik för mig är inte bara att jag älskar musik, det handlar också mycket om revansch. En tävlingsinstinkt, nästan.

Finns den kvar?

– Verkligen. Jag har alltid en känsla i mig att folk tippas ner en lite, att man aldrig riktigt hittat en position i livet. Men det brann i mig att visa dem. Jag bedömer inte kvalitet i musik så, det handlade mer om att jag ville visa – det är väl en självkänslagrej – att folk inte sett en, att man inte känt sig som nåt att hänga i granen.

– Jag har pushat mig i det, det finns i mig det där. Om jag i dag hör en bra skiva tänker jag direkt att jag ska göra en bättre. Det är min naturliga instinkt, jag inte bara sitta och njuta av en jättebra skiva, instinkten är att ta sig över och förbi den. När jag sen är på väg kan jag njuta.

JOEL ALME BÖRJADE spela musik sent i livet, han var 22 år innan han lärde sig ett mollackord och skrev en låt, 24 år innan han tyckte att han skrev en låt som var så pass bra att han trodde att det en dag skulle kunna fungera att syssla med musik. Han lyssnade mycket på Ennio Morricone då, "så det var lite den typen av musik". På näterna jobbade han krog.

– Jag var kypare, diskare, lite bar. Och jag gjorde några småjobb på damaffärer. Min riktiga farsa gjorde lite allt möjligt och ringde en dag: "Du, jag hinner inte med en grej, det är bara att hänga upp lite hyllor". Så kom jag dit och det var en sån där butik med leopardkappor och sånt, jag satt där och borade upp grejer, de kom med mackor. Sen fick en annan affär reda på det och bad mig hjälpa dem. Så flöt det på.

Han och några kompisar bildade bandet Spring in Paris som släppte en platta, han lärde känna Björn Olsson som spelade in hans låtar gratis i studion ute på Orust mot lite barnvaktshjälp. Han isolerade sig mycket. Skrev. Jobbade med låtar. Första soloalbumet *A Master of Ceremonies* kom 2008.

– Jag hade ju lite social fobi och jag hade katastroftankar och dödsångest, jag hade det mycket under vissa år, då isolerade jag mig totalt i flera år då jag knappt... jag höll på och spelade lite och så, men umgicks aldrig med nån.

– Musiken var ju mitt pojkrum, liksom – "jag kommer aldrig ut härifrån". Ingen ska kunna ta bort det från mig, jag tror jag känner mig som mest trygg där. Det har jag kvar än i dag.

Han berättar vidare om det där pojkrummet, vad det mer bildligt står för i hans relation till musiken och vad som för honom är

ATT BEMÄSTRA NERVOSITET

– Jag knyter alltid skorna en speciell tid innan spelningen, går på toaletten precis när Ramo går på och börjar spela introt för nån spelning gick det jättebra när jag gjorde det.

– Jag har aldrig scenkläder utan jag har min turskjorta. Oftast är det en mörkblå eller svart skjorta med vita knappar – jag hade på mig den nångång när det gick bra, sen har det varit så. Ett tag var det en vit skjorta, plus att jag hade lagt en röd tröja i Oscars baskagge. När man pratar så här låter man ju som en kuf, men jag tycker att det är en ganska onormal tillvaro att ställa sig på scenen. För att klara det krävs att jag gör alla mina såna här grejer.

A high-angle, close-up photograph of a person sitting on a light-colored, textured concrete surface. The person is wearing dark, possibly black, pants and black lace-up boots. Their legs are bent at the knees, and they are sitting on a raised concrete curb. The background shows a concrete floor with several red-painted lines, suggesting a parking lot or a similar outdoor paved area. The lighting is bright, creating strong shadows.

**JAG HAR NOG BARA FÖRSÖKT GÖRA
MITT LIV FINARE GENOM MUSIKEN.
PÅ SAMMA SÄTT SOM NÄR MAN
LYSSNADE SOM UNG OCH DRÖMDE
SIG BORT OCH BLEV DEN SOM
SJÖNG INFÖR ALLA.**

det viktigaste med musiken och varför han håller på med den.

– Jag märker att jag har skyddat det här pojkrummet med näbbar och klor, ingen kommer in där. Så jag säger nej till saker även om det skulle vara bra pengar. Om jag skulle göra nåt där min magkänsla säger att det inte känns rätt, då skulle jag liksom förstöra mitt pojkrum på nått sätt. Jag skulle inte få bibehålla det, det skulle inte vara intakt.

– Det är det viktigaste av allt i musiken, det rummet – får jag bara sitta där med min gitarr och göra låtar och spela in dem på min telefon, då kommer jag att funka som människa resten av livet. Jag har inga utgifter,

ingen bil, inget landställe, ingen dyr båt.

Just nu befinner han sig i läget att han har ungefär sex låtar klara till nästa platta. Några av dem blev över från *Flyktligan* som han har fortsatt att jobba med och utveckla och anpassa till det han gör nu, andra är nyskrivna grejer.

– Det roligaste är att skriva låtar. Jag jobbar som jag alltid gjort – sitter exakt här och spelar gitarr och spelar in. Jag vill göra album, jag tänker alltid i album, inte att jag ska göra en hit som ska släppas som singel. När jag skulle släppa en ep blev det som en explosion i mitt huvud för jag vill inte förändra den grejen.

– Nu när det syns och hörs mer, visst finns det en press i det. Men jag kommer ju inte undan mig själv, att det ska gå genom mig, godkännas av mig. Och då kan jag ju inte bara tycka att det är dåligt för att nån kanske tycker det. När jag godkänt det först har jag ju egentligen inget att oroa mig för på det sättet. Med språket finns det så klart lite prestationsångest – vad fan ska jag skriva om nu den här gången?

Vi talar om det där med att försvinna i musiken, att drömma sig bort och låta musiken ta en med sig. Han berättar att han tror sig ha kommit på varför han gjort "så många stora, romantiska låtar med stråkar och sånt".

– Jag har nog bara försökt göra mitt liv finare genom musiken. På samma sätt som när man lyssnade som ung och drömde sig bort och blev den som sjöng inför alla. Jag lyssnade på gamla Frank Sinatra-skivor – det finns en del gamla med honom som är asbra – där jag drömde mig bort till den tiden, att man satt vid ett runt bord på nån nattklubb med en sån där grön lampa och lyssnade.

– Jag har ju missat en massa saker, normala saker, för att jag drömt mig bort i så många år. I stället för att ha utvecklat min personlighet lite, kanske...

Senaste numret av musiktidningen Sonic handlar om skivsamlande. Apropå det berättar Joel Alme om sin pappa – han var soul-DJ när han växte upp – och det här med att skivor och låtar kan bli intimt förknippade med en händelse eller specifik tidpunkt i ens liv.

– Farsan, han hade ju hur många skivor som helst. Men på grund av det liv han levde så fick han så mycket ångest att han var tvungen att bryta den spiralen. Han tog nästan alla skivor han hade – jag vet inte hur mycket det var – och kastade dem

**OCH DET ÄR
KANSKE DÄRFÖR
JAG SKAFFAT MIG
DEN HÄR BUBB-
LAN HÄR UPPE
DÄR JAG INTE VILL
BLANDA MIG MED
DET GAMLA.**

i en container och tittade aldrig tillbaka. Bara slängde allt. Jag tror han kastade plattorna för att liksom rensa sin historia, börja om på nytt.

– Musiken gör ju så starkt intryck på en viss tid i ens liv. Jag kan sitta och lyssna på *Astral Weeks* med Van Morrison och komma ihåg exakt hur det var när jag satt på spårvagnen på väg till skolan när jag var 16-17.

Joel Alme skrattar och berättar att han själv kastat ut en hel del grejer genom fönstret genom åren för att göra sig av med dem.

– Snuset har jag kastat ut många gånger, även kaffepaketet när jag fått för mycket hjärtklappning, så jag inte ska kunna dricka mer kaffe. Det är lite en symbolhandling – är det utanför kan jag aldrig få det tillbaka. Jag har ju gått ner och hämtat snuset nångång.

– Man får den där känslan att "nu fan räcker det", men det är bara i stunden. Jag hade ett litet gömställe – då hade jag sagt till min fru att jag slutat snusa – men jag kunde inte hålla det riktigt utan köpte snus. Men jag skämdes så mycket för det så jag gömde dosan vid en liten sopstation där uppe. Så

jag gick alltid och handlade, stod där och snusade en stund bara, sen gick jag ner och handlade. Jättekonstigt.

DET STÅR EN hamsterbur i vardagsrummet. Hamstern i buren var tyvärr redan döpt, Joel Alme hade hoppats att få döpa den till Dimitri, men den hette redan Caspar.

Vi är på väg ut och ska ner till fotograferingen på Kärrtorps IP, fotografen har precis ringt och sagt att de är klara med riggningen. Joel Alme packar med sig den vita skjorta han ska ha till omslagsfotograferingen i en plastpåse.

– Nu kommer den här släckmanin, du märker att det inte är sunt att vara ensam så här mycket som jag är. Jag går runt här som en jävla vakthund med spisnojor.

– Min fru får alltid kolla spisen innan vi går och lägger oss för jag kan bli stående framför den och bara kolla på den att allt verkligen är på noll.

Om några veckor är den sociala bubbla han skapat sig under drygt åtta år i Björkhamnen upplöst och han är tillbaka i uppväxtstaden Göteborg.

– Jag har ju haft mina svårigheter i livet och hade några hårda år innan det blev så här, innan jag flyttade upp hit. Det vill jag aldrig tillbaka till, och det är kanske därför jag skaffat mig den här bubblan här uppe där jag inte vill blanda mig med det gamla.

– Nu ska vi flytta tillbaka till Göteborg och det känns ju lite läskigt, men jag får hitta mitt eget där nere också. 📍

JOEL ALME

FÖDD: 10 mars 1980.

BOR: I Björkhamnen en dryg månad till, sedan flyttar han med familjen – fru och två barn – tillbaka till uppväxtstaden Göteborg.

GÖR: Musiker, låtskrivare och gitarrist. Var tidigare medlem i bandet Spring in Paris och spelade en period bas i popbandet Håstpojken. Gjort tre soloplattor på engelska tidigare.

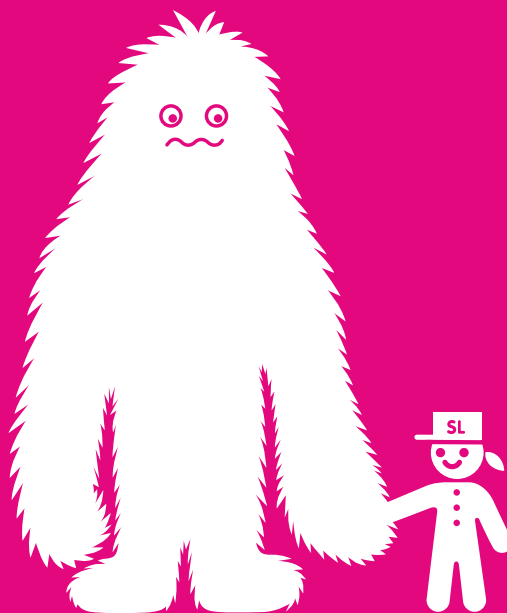
AKTUELL: Gör en, av endast en handfull spelningar i sommar, på Gröna Lund 20 juni. Skriver för tillfället låtar till uppföljaren till fjolårets hyllade platta *Flyktligan*.

TRYGGARE RESA!

Alla ska känna sig trygga när de reser med oss, oavsett vem man är, vart man ska eller när man åker. Därför vill vi uppmärksamma dig på vårt trygghetsnummer 020-120 25 25. Trevlig resa!

TILLSAMMANS FUNKAR ALLTSAMMANS!

FÖR KUNG OCH MASSKORSBAND

.....
I år fyller tryckfriheten i Sverige 250 år. Men att det sedan 1661 anmodats pliktleveranser från tryckerier till Kungliga biblioteket har sitt ursprung i att dåvarande kungen ville hålla koll på vad som skrevs och trycktes. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**
.....

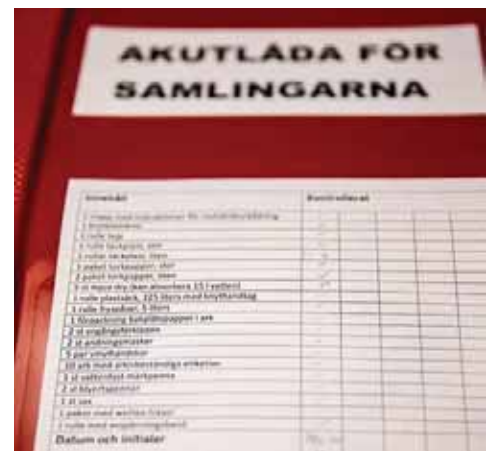

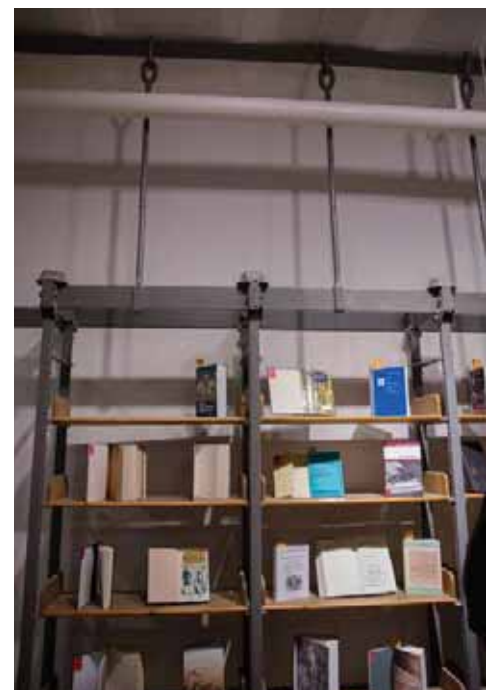
● Det är i läsesalen som Kungliga Bibliotekets byggnadskonstruktion syns kanske allra bäst. Dels genom att man kan se stålbalkarna tydligt i rader, dels de stora öppna ytor som byggtekniken gjorde möjlig, samt fönstren som kunde tas ut högre och större i fasaden och därmed ge läsesalen ökat ljusinsläpp. När huset byggdes fanns det bara gasbelysning i läsesalen, den fick elektrisk belysning 1887.

I forskarsalen längre in – öppen för studenter som arbetar med olika forskningsprojekt – kan man få tillgång till ett bokskåp som man lånar per termin. I det kan man förvara sina böcker och slippa låna dem fram och tillbaka under forskningsperioden.

● När vi vandrade runt i biblioteket i sällskap med kommunikationschef Peter Axelsson, stannade han till framför en av bokhyllorna, pekade på den och sa: "Dåtidens Billy-bokhylla". Hyllorna är platsbyggda i en gedigen järnkonstruktion och förankrade i tak och golv och man kan justera hyllornas höjd.

● På olika platser på Kungliga biblioteket står de här röda nödbehållarna – benämnda "Akutlåda för samlingarna" – fyllda med material för att kunna rädda boksamlingarna i händelse av översvämning eller eldsvåda. "Rädda liv först, naturligtvis, sen böckerna", som Peter Axelsson uttrycker det.

● Den 2 december 1766 utkommer Kungliga majestäts förordning angående skriff- och tryckfrihet. I år firas 250-årsdagen av svensk tryckfrihet, bland annat på Kungliga biblioteket. Första paragrafen i den nu gällande tryckfrihetsförordningen lyder: "Med tryckfrihet förstås varje svensk medborgares rätt att, utan några av myndighet eller annat allmänt organ i förväg lagda hinder, utgiva skrifter, att sedermera endast inför laglig domstol kunna tilltalas för deras innehåll, och att icke i annat fall kunna straffas därför, än om detta innehåll strider mot tydlig lag, given att bevara allmänt lugn, utan att återhålla allmän upplysning".

● Cirka sju kilometer mikrofilm finns samlat i de här rullhyllorna. Det står varningar – "Se upp, kläm ingen i gångarna" – på hyllornas sidor. Man håller också på att göra det mikrofilmade materialet tillgängligt och sökbart digitalt.

● Peter Axelsson vid en dags pliktleveranser i lådor och paket från posten. På frågan om det är särskilt ordningsamma människor som jobbar på ett bibliotek svarar han: "En bibliotekarie brukar säga att det är ju som det är, K kommer före L i alfabetet".

TRYCKFRIHETSFÖRORDNING

Tryckfrihetsförordningen är en av Sveriges fyra grundlagar. Den bygger på en tryckfrihetsförordning från 1766 och fyller i år 250 år.

Tryckfrihetsförordningen reglerar även regler som berör meddelarskydd och offentliga handlingar. Att ha detta angivet i en grundlag är något Sverige är ensamt om i världen.

Den utformning Tryckfrihetsförordningen har i dag antogs av regeringen 1949.

I Tryckfrihetsförordningens första paragraf, andra kapitlet, "Om allmänna handlingars offentlighet", står: "Till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning skall varje svensk medborgare ha rätt att taga del av allmänna handlingar."

● Eftersom det finns böcker i samlingarna som är flera hundra år gamla behövs det olika typer av tyger och andra material för att reparera och underhålla bindingar och bokryggar.

● Trappan ner till Annexet på norra sidan, KB:s första magasin. Ut mot parken täcks trappan av en båge i glas och stål. Vid botten av trappan finns Nina Canells konstverk *Impulse Slight 1 000 000 Volt*.

● I väntan på att bindas i en samling om två års utgivning för att sedan bevaras i lagret ligger en bunt *Situation Sthlm* på en hylla.

KUNGLIGA BIBLIOTEKET

Biblioteket är ritat av arkitekt Gustaf Dahl, som 1864 fick uppdraget att rita en biblioteksbyggnad i Humlegården. Att man valde att lägga biblioteket i just Humlegården var för att man ansåg det särskilt lämpligt med tanke på kommande till- och utbyggnader av biblioteket i takt med att samlingarna ökade i volym.

Biblioteket öppnades 2 januari 1878. Allmänheten hade tillträde till det första våningsplanet, ovanpå det låg två våningar magasin. I läsesalen var det gasbelysning, elektrisk belysning i läsesalen installerades först 1887.

I dag är biblioteket 14 våningar, tio av våningarna är bergtrum där delar av samlingarna förvaras.

Sedan 2012 är Riksbibliotekarie Gunilla Herdenberg chef för Kungliga Biblioteket. KB är en enrådgivningsmyndighet som leds av myndighetschefen ensam, med ett insynsråd utsett av regeringen.

SMS:a
WEEFFECT40
till **72900**
så stödjer du
oss med 40 kr

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

SMS:et som kan förändra liv. För gott.

Du kan hjälpa oss att förändra människors liv. Genom hjälp till självhjälp gör vi det möjligt för fattiga människor att ta klivet ur fattigdom för gott. Precis som Nancy Wairimu Kamande i Kenya.

Hon och hennes vänner i banankooperativet Gikama har lyckats öka produktionen, inkomsterna och jämställdheten. SMS:a **WEEFFECT40** till **72900** så ger du en utbildning i ekologisk odling och stödjer vår kamp mot fattigdom med 40 kronor. Ju fler vi är desto starkare blir vi.

Läs mer om vårt långsiktiga och hållbara arbete på weeffect.se

**WE
EFFECT**
TILLSAMMANS MOT FATTIGDOM

I SAMARBETE MED

Folksam

OK

Riksbyggen

Swedbank

Veronica Wambui Muthée, Nancy Wairimu Kamande, Mercy Nyakinyua
Njoroge och Wilson Njoroge från Kenya | Foto: Anders Hansson

FÖRSTA HJÄLPEN

Meddelandena i bilden ovan har barn och unga skrivit till andra i samma situation – anhöriga till personer med ett missbruk som får stöd av Ersta Vändpunkten. För 30 år sedan var det den allra första mottagningen i Sverige för anhöriga. **TEXT OCH FOTO MARIA HAGSTRÖM**

Första gången Hanna Torres kom till Ersta Vändpunkten satt hon kvar "svinlänge" i bilen nere på parkeringen innan hon vågade gå upp. Hon gick i sjunde klass och var 13 år. Båda hennes föräldrar hade missbruksproblem och hon bodde tillfälligt hos sin stödfamilj.

– Det var mamman i stödfamiljen som bokstavligen drog mig hit, säger Hanna Torres.

När hon till slut klev ur bilen, åkte hissen upp och steg in i rummet blev hon chockad – där satt helt vanliga tonåringar. Hon hade

aldrig träffat någon, i alla fall inte vad hon visste, som hade samma bakgrund som hon.

– För mig var det livsavgörande att komma hit, inte för att låta alltför dramatisk, men det var verkligen en jättestor sak i mitt liv. Att träffa andra som har varit med om samma sak, att kunna snacka om det och bearbeta det som jag inte hade kunna bearbeta tidigare, säger Hanna Torres, som i dag är 19 år.

Det motstånd hon först kände är vanligt, berättar personalen på Ersta Vändpunkten.

– Många har inte pratat med nån utomstående alls om det här och en del pratar inte ens inom familjen, säger Lena Wretman Torberger som har stödgrupper och enskilda terapier.

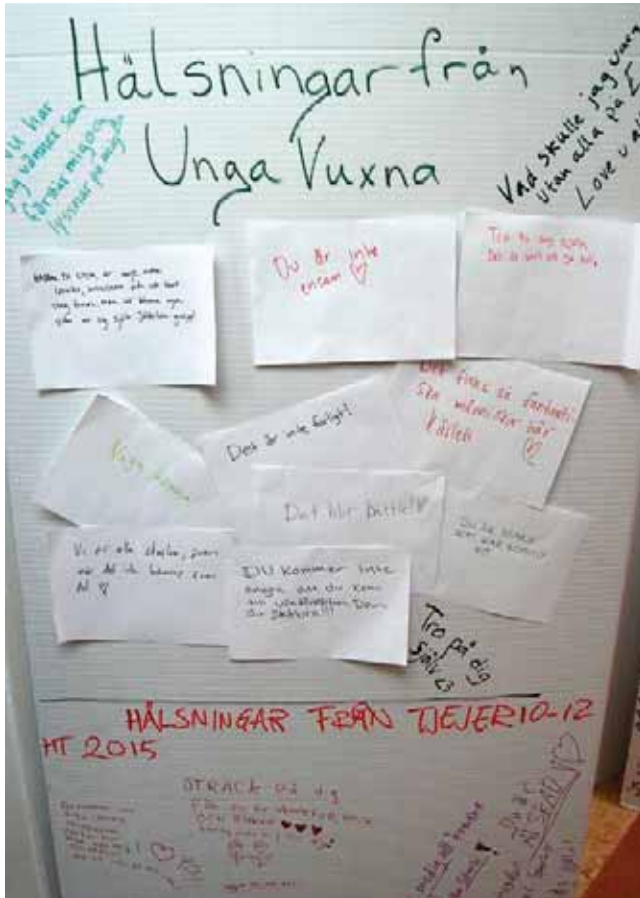
– De kan också vara ovana om att be om hjälp för egen del. De är vana att ta hand om andra och att inte fundera så mycket på hur de själva mår, säger verksamhetschefen Bo Blåvarg.

Men här handlar det om dem – anhöriga.

– Anhörig kan vara ett ganska vagt ord, tycker jag, ett svagt ord för den ofta stora psykologiska smärtan, den låga självkänslan och den sorg som man har med sig. Det viktigaste i våra liv är hur vi har det i våra nära relationer, säger Bo Blåvarg.

NÄR ERSTA VÄNDPUNKTEN startade, 1986 på Södermalm, fanns det ingen annan verksamhet i Sverige som enbart riktade sig till anhöriga. De annonserade en gång och aldrig mer, det behövdes inte – behovet var stort.

Ersta Vändpunkten har stödgrupper för allt från barn på fyra år till vuxna. De har också enskilda terapimöten, familjesamtal och sommarläger. Flera tusen anhöriga har passerat deras dörrar och under förra året

fick 455 personer på något sätt hjälp via Ersta Vändpunkten.

Under de 30 åren har samhället förändrats. Det är inte riktigt lika tabu att prata om alkoholism och drogberoende, fler har i dag hört talas om medberoende och det finns många andra verksamheter för anhöriga.

– Det har kommit upp mer på agendan, men vi har en lång bit kvar med tanke på att det är ett så stort folkhälsoproblem. Socialtjänsten har också en jätteuppgift men för lite resurser, säger Bo Blåvarg.

Hanna Torres

sluta missbruka och att allt då skulle bli jättebra, berättar Hanna Torres. Men här fick jag inte lära mig hur jag skulle få dem att sluta, i stället lärde jag mig att jag hade rättigheter och känslor som jag får visa. Och att jag får sätta gränser, ha åsikter och tankar.

Hon berättar att hon till exempel ibland väljer att inte ha kontakt med sin pappa när han är i en period då han dricker mycket. När hon vill återupptar hon kontakten och de träffas. Hemma hos mamma var Hanna Torres tidigare tillbakadragen men hon började ta plats och tillät sig att skrika och vara arg. Hon berättar också att hennes mamma har pushat henne att ta hjälp.

– Hon vet att hon har problem och att det har varit svinjobbigt för mig. Jag tror att det här lindrade hennes dåliga samvete lite.

Hanna Torres har både varit med i Ersta Vändpunktens tonårsgrupp och senare i en grupp för unga vuxna. Nu ska hon själv jobba på sommarlägret. Det ska också Bonnie Friedh, 24 år.

– Igenkänningsfaktorn är så himla hög här. Vi kan mötas på en nivå som jag annars inte kan möta någon annan person på. Här är jag mig själv och känner mig hemma, säger Bonnie Friedh.

Stödgrupperna har olika teman varje gång, till exempel "gränser" eller "skuld och skam". Med de riktigt små barnen sker stödet via lek, men också med hjälp av situationsbilder.

– Det kan vara en bild på två föräldrar som grälar och ett barn som sitter under ett bord. Vi pratar om vad som händer på bilden och hur barnet känner sig, berättar gruppledaren Oskar Palmback.

De tar också upp hur barnet kan be om hjälp om något händer. Många av barnen har varit med om att deras förälder ligger livlös och att de försöker väcka dem, och de inte vetat hur de ska få tag på en annan vuxen.

Med stigande ålder blir det i grupperna alltmer fokus på att ta plats i sitt eget liv.

– När jag kom hit hade jag ett hopp om att jag skulle kunna få mina föräldrar att

Bonnie Friedh

Hon tycker att det är skönt att gruppledarna inte ger råd och säger åt dem vad de ska göra.

– Det finns annars mycket tyckande, att folk säger vad jag ska göra för att må bra. "Ska du inte bryta kontakten?". De säger säkert så av välvilja, men det är oftast inte det jag behöver. Jag behöver få prata om det, där jag är just då. Man måste komma till någons insikt själv, vad jag behöver göra för att mitt liv ska fungera, inte vad andra tycker att jag ska göra, säger Bonnie Friedh.

Har det förändrat ditt liv på nåt sätt?

– Jag har lyssnat mer på mig själv, förstått hur jag har haft det, hur jag ska hantera det och börjat navigera kring vad jag vill i livet. Det var nog startskottet till den jag är i dag. Nu pluggar jag till socionom och anhörigterapeut, säger hon.

Har relationen till dina föräldrar blivit bättre?

– Om vi ska värdera själva relationen så är den inte bättre, men jag mår bättre i relationen. Innan jag kom hit så tänkte jag att mitt liv inte skulle bli bra förrän mina föräldrar hade blivit nyktra. Oddsden är inte jättehöga att de blir det, men jag kan få ett bra liv ändå, säger Bonnie Friedh. ☺

30-ÅRSJUBILEUM

Ersta Vändpunkten firar 30-årsjubileet med att arrangera temadagar, festliga inslag och kostnadsfria föreläsningar.

Exempel på föreläsningar: "Nu kan vi prata med varandra utan anklagelser", "Den nyktra förälderns dilemma – delad vårdnad men allt ansvar" och "När någon annan har huvudrollen i ditt liv – Existentiellt perspektiv på beroende och medberoende".

Mer info: www.erstadiakoni.se/vandpunkten

Fäktningsklubben Prêt i Solna fäktas med förbundna ögon. Det är Sveriges första och enda klubb som utövar fäktning i blindo. Här möts icke seende och seende personer på träning och i matcher på lika villkor. TEXT **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

FÄKTA I BLINDO

ladd i vit fäktdress sitter Viktor Zetterberg på en bänk och förbereder sig för match i en gymnastiksal i Solna. Han drar på sig den vita handsken och väger värjan i handen. Han ska snart möta Olivia Wisniewska i en fäktningsmatch. Han är tio år och en av de yngsta i klubben.

– Jag har fäktats i ett år nu. Jag kommer nog att satsa på det här. Det är inte jättesvårt, men jag blir väldigt trött i armen, säger han.

Fäktning i blindo har funnits i Sverige i snart tre år och startades av tränaren Jorge Leguisamo som själv saknar syn på ena ögat. Han kommer från Uruguay och tog inspiration från ett liknande fäktningsprojekt där. Han berättar att de inom fäktning i blindo, till skillnad från inom vanlig fäktning, bara använder ett vapen: värjan. Med den är det tillåtet att göra träff på hela kroppen och inte bara på ett specifikt område. Men den största skillnaden mot vanlig fäktning är att alla har ögonbindel, så att motståndarna ska mötas på lika villkor.

Till fäktklubben Prêt är både synskadade och seende personer välkomna. Och alla åldrar – den yngsta är åtta år och den äldsta 60-plus. Två gånger i veckan kommer de till en gammal skolbyggnad i Solna, vars gymnastiksal nu har flera fäktningsbanor.

Det är ett integrationsprojekt finansierat av Allmänna Arvsfonden. Medlemmarna anser att det finns tillräckligt med aktiviteter i samhället där människor delas in efter

Tioåriga Viktor Zetterberg tänker satsa på fäktningen.

olika grupper och att personer med nedsatt eller ingen syn ofta har aktiviteter för sig, vilket kan skapa en isolering.

Viktor Zetterberg säger att han tycker att det är bra att klubben finns, att alla som har en synnedsättning ska kunna hålla på med någon sport, men också att det är bra att seende kan vara med och att de kan fäktas tillsammans. Det finns mer med fäktningen han gillar:

– Det är coolt att hålla i ett svärd. Det är kul att hugga, säger han och hans pappa som sitter bredvid skrattar till åt ordvalet.

Viktor Zetterberg berättar hur det går till.

Han rör sig längs banan och försöker hitta motståndaren med värjan rörandes i en cirkel framför sig tills hans klinga träffar den andras. Då kan han höra och känna var personen är. Och då får han göra en träff.

Det är dags att möta Olivia Wisniewska och han kliver upp på den flera meter långa banan. På kanterna finns det markeringar som gör att fäktarna känner om de hamnar utanför. De börjar med en hälsningsprocedur, där de pekar med värjan åt olika håll, innan den franska tränaren, som åkt till Sverige särskilt för att träna dem i helgen, frågar om de är redo. Prêt!

Viktor Zetterberg får efter en stunds fäktande till en träff och det piper till när spetsen på hans klinga trycks in och tränaren ropar: "Olivia, touché! Hon ropar till besviket, men snart har hon kommit igen och det står 2-1 till henne.

– Jag tycker om att utmana min "fiende", väntar tills motståndaren kommer och slår till boom. Jag försöker växla taktiker så att motståndaren inte vet vad jag kommer att göra, säger hon efteråt.

Under sin mask med visir av stål nät har Olivia Wisniewska en ögonbindel med uggleögon. Hon berättar att hon kan se mörkt och ljus, se om det är dag och natt och skilja på om det är solen eller en lampa som lyser.

Hon är 15 år och började fäktas i augusti förra året.

– Jag tycker om att prova nya saker. Fäktning ger adrenalinkickar – det är min grej. Jag har utövat andra sporter också: löpning, simning och så håller jag på med vindsurfing. Många tänker att vi inte kan klara sånt här, men det är bara synen som är skadad, vi är inte skadade. Vi kan träna, bara vi får vara med, säger hon.

MÅNGA TÄNKER ATT VI INTE KAN KLARA SÅNT HÄR, MEN DET ÄR BARA SYNEN SOM ÄR SKADAD, VI ÄR INTE SKADADE. VI KAN TRÄNA, BARA VI FÅR VARA MED. *Olivia Wisniewska*

JAG HAR FÄKTATS I ETT ÅR NU. JAG KOMMER NOG ATT SATSA PÅ DET HÄR. DET ÄR INTE JÄTTE-SVÅRT, MEN JAG BLIR VÄLDIGT TRÖTT I ARMEN.

Viktor Zetterberg

Hon berättar att hon kommer från Polen och har bott i Sverige i två år. Hon säger också att hon hade det lite jobbigt förut.

– Många sa att synskadade inget kan göra, inte ska vara med i samhället. Men jag stod emot det. I skolan kämpade jag och visade att jag också kunde. Då fanns det de som sa: "hon säger att hon är blind, men hon kanske ljuger". Många tror att vi inte kan leva vanligt. Det är inte sant.

FÄKTKLUBBEN PRÊT HAR nyligen varit på träningsvecka i Frankrike och deltagit i en fäktningstävling där. Än så länge är de nybörjare, jämfört med fransmännen. Där är sporten större och har funnits längre. Fäktning i blindo finns även i Italien, Portugal och i Spanien.

– Vi vill att fäktning i blindo ska bli en erkänd sport i Sverige och Europa. Långsiktigt vill vi att det blir en paralympisk sport. Just nu finns där bara rullstolsfäktning. Vi har lite olika regler i de olika länderna, så först måste vi enas om dem innan vi kan ha en chans att komma in på Paralympics i framtiden, säger projektledaren Claudia García.

I Sverige har Prêt blivit godkända i Fäktförbundet och Claudia García hoppas att det kommer att innebära att de kan få ekonomiskt stöd. I slutet av juni tar det nuvarande treåriga projektet Fäktning för synskadade slut och därmed finansieringen från Allmänna Arvsfonden. Projektet drivs av två föreningar: LatiCe och Syd i Fokus; fäktklubben Prêt är ett resultat av projektet.

Emil Erdtman och Anderz Mattsson har varit med i projektet nästan från start. De säger båda att sporten handlar om hållning, rumsuppfattning och kroppskontroll.

– Det är en estetisk och vacker sport. Tränaren säger ofta att vi ska tänka på elegan-

Femtonåriga Olivia Wisniewska gillar fäktningens adrenalinkickar.

För Emil Erdtman är fäktning både motion och kultur.

På masken sätts en dosa fast som piper vid träff och räknar poäng.

sen. Fäktning är både motion och kultur, säger Emil Erdtman.

– Och det är en adrenalinkick, tillägger Anderz Mattsson. Den kicken är annars ovanlig för oss att få. Vi måste för det mesta gå omkring med hög spänning för att vi inte vet hur omgivningen ser ut, men här kan vi ge kroppen utlopp för snabba rörelser och adrenalinkickar.

Emil Erdtman påpekar också att det är roligt att det är en sport för både personer som kan se och personer som inte kan se.

– Det behövs fler arenor där synskadade och seende kan ha aktiviteter tillsammans, säger Emil Erdtman. 📍

VÄRJAN

I vanlig fäktning finns tre vapen: värja, florett och sabel. I fäktning i blindo används endast värjan, med den är det tillåtet med träff på hela kroppen.

Värjan är det tyngsta vapnet men dess regler är de lättaste. Principen "träffa först" gäller.

Det är ett stötvapen. Inom sporten sitter det längst ut på den långa klingan en spets som trycks in när någon blir träffad. Träffen markeras genom ljud, ljus och räknar poäng.

Värjan är ett mycket gammalt vapen och i armén blev värjan under 1600-talet det främsta sidovapnet.

KRÖNIKA

ULF STOLT

PÅBÖRJAD SUMMER I

DET ÄR SOM en evig diskussion man för med sig själv, det är väl det enklaste sättet jag kan beskriva det på. Ibland liknar det till formen mest en rättegång, ibland ett drucket skrålande vid en överfull pissoar, ibland trevandet efter rätt anknytning i en främmande telefonväxel.

Det bor naturligtvis vilshenhet i dess rötter.

Jag minns att jag delade hyresrum med en ung man en gång för länge sedan, vi satt på varsin sängkant och pratade – askfatet på en tom stol mellan oss, persiennerna nere, en luggsliten sommarnatt utanför – om våra respektive fäder. Avvaktande mätte och stegade vi ut vår egen manlighet i förhållande till deras. Försökte tyda. Läs av. Jämföra oss själva och vår omvärld mot den enda grumliga spegel vi hade till buds.

Och någon gång under det samtalet återgav jag en historia från min farsas lumpartid – en kort dräplighet som till rekvisitan bland annat inrymde både ett talfel och ett niovolts stavbatteri – som jag många gånger hört honom berätta, både för mig och andra.

Men för min nattliga samtalspartner blev – jag var vid tillfället en fanflyktig totalvägrare, ännu odömd men efterlyst – återgivandet av just min egen farsas lumparhistoria för honom det definitiva

beviset på min rungande brist på yttre stimuli i form av andra människor.

Han skrattade, öppnade ett vädringsfönster, jag gick ut i köket och tömde askfatet i soppåsen under diskbänken och återvände med det till stolen vid sängkanten.

Han hade ingen evig diskussion i gång med sig själv. Sa han. Men han hade hyllor bakom sig fulla med manualer och böcker och travar med vetenskapstidskrifter och annat i en Billybokhylla han hade liggande på högkant på golvet i sovrummet.

Det räckte för honom.

IBLAND KOMMER DET till mig om natten, något ämne som väver ut sig och växer till och sedan måste jag helt enkelt ta tag i det och bena ut det. Det kan ha med dagens händelser att göra, eller något fullständigt random

från långt tillbaka. Inte sällan kan det loda sig ner mot barndomen eller däromkring, skolan, gården, händelser som utspelat sig och blivit kvar någonstans inom mig som stelfrusna scenanvisningar ur ett gästspel jag aldrig begripit att jag rollsatts i.

Jag känner aldrig att jag bara snabbt kan avfärda någon av de sekvenser och brottstycken av levd tid som kommer till mig vid de här tillfällena. Precis som det kan vara svårt att till en början begripa en film, kan det inledningsvis vara svårt att först inse varför det är just detta som nu stigit upp till ytan och exponerats.

Det finns ju en synnerligen frikostig tolkningsmån på allting.

John Wayne Gacy målade clown, uppträdde på barnkalas med clownkostym och ballonger, men hade hela krypkällaren

JOHN WAYNE GACY MÅLADE CLOUNDER, UPPTRÄDDE PÅ BARNKALAS MED CLOWN-KOSTYM OCH BALLONGER, MEN HADE HELA KRYPKÄLLAREN UNDER HUSET FULL MED NEDGRÄVDA TONÅRSPOJKAR HAN VÅLDTAGIT OCH SEDAN MÖRDAT.

RING

under huset full med nedgrävda tonårspojkar han våldtagit och sedan mördat.

Herman Göring lär alltid ha uppträtt ömsint mot hundar.

Det sägs att maffiabossen Sam Giancana hade ett brunt kuvert innehållande tre negativbilder i sitt kassaskåp, föreställande dåvarande FBI-chefen J. Edgar Hoover iförd klänning, festande med sina homosexuella vänner på ett hotell i Las Vegas.

Vad förde de för interna samtal, vad avhandlades i deras kammare?

Jag tycker mig med stigande ålder kunna urskilja en tydlig skiftning i innehållet i de scenerion som jag förväntas hantera under överläggningarna. De handlar allt oftare om mig, i så motto att jag är den ledande parten, den vars agerande för handlingen framåt, det är mitt görande som får det som sker att utspela sig.

Jag är inte längre betraktaren, den defensiva, den utsatta, jag är den som utsätter – och styg-

nen kring ryggraden svalkar i suturerna när jag beskådar mitt bagage, urskiljer hur det ibland varit, viktat det mot möjligheterna som stod till buds och det sökarljus jag erbjöds.

Jag sover dock fortfarande ostört. Men själva insomningen störs numera allt oftare av sekvenser som innan dess behöver internutredas och avhandlas på kammaren.

Jag tolkar det som en form av förberedande summering.

DET SISTA JAG såg innan jag somnade i går natt var en ryggtafva som rörde sig bort från mig. En rad lampor löpte utmed väggen i portvalvet där jag befann mig, en metallisk doft av blod och våt hund, och någonstans långt borta ljudet av ett fönster som öppnades, klassisk musik och någon som skrattade och svor.

Jag kunde för mitt liv inte komma på vad detta kunde ha med mig att göra. Men innan jag somnade kändes kroppen alldeles dov av sorg. ☹

Folktandvården finns till för alla människor i alla åldrar

Hos oss får du inte bara den bästa allmän- och specialisttandvården, eller den bästa medicinska tandvården när du har behov. Du får också förebyggande tandvård. I mer än 75 år har vi hjälpt svenska folket att få en bättre munhälsa.

Folktandvården

Välkommen att läsa mer och boka tid!

www.folktandvardenstockholm.se

SOMMARVISNINGAR

VARJE DAG 20 JUNI – 14 AUGUSTI

Stängt 24–25 juni

PRATA POLIS

Barnvisning om polisen kl 12.30

PÅ PATRULL

Dramatiserad familjevisning kl 14

Polismuseet
www.polismuseet.se

När Situation Sthlm-försäljaren Anders var tolv år hängde han på Hovet varje dag, för att se AIK-idolerna träna och för att samla klubbor. Som vuxen hjälpte hockeyn honom att få "ordning på livet".

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MARTINA HOLMBERG**

MIN PLATS

Jag började spela hockey när jag var tio år, med Mälarhöjden/Västertorp. Men hockey har varit ett intresse sen dagis. Jag har alltid hållit på AIK, för att jag ville gå mot strömmen – de andra i skolan var Hammarbyare.

När jag var elva-tolv år åkte jag och kompisarna till Hovet varje dag efter skolan för att titta på träningar. Hela mitt liv kretsade kring hockey och spelarna i AIK var mina idoler.

AIK, Hammarby och Djurgården tränade efter varandra och vi fick klubbor av dem genom att "stå och gama". Vi satte ut händerna när spelarna åkte förbi och ibland frågade vi rakt ut. Av materialaren Roger Andersson fick vi klubbor som det var nåt fel på. Sen gömde vi dem i skogen. På den tiden fanns ju inte Globen, det var skog här. Jag sålde klubbor till killarna i mitt hockeylag. Samlade, sålde och bytte. Min bästa klubba var Mats Thelins, han kallades "Mördaren"

för den brutala spelstilen.

Jag var 15 år när jag tappade intresset för hockeyn. Jag snusade, rökte och drack. Från att ha varit en av de bästa i vårt lag hade jag blivit en av de sämsta. Först när jag var 30 år kom intresset tillbaka och jag började spela veteranhockey med klubben Camelen. Jag berättade min historia för tränaren "Skägget". Jag hade missbrukat i tio år och inte spelat på 15. Men han gav mig chansen ändå, lät mig få vara med och träna. Efter en säsong var jag i bra form, hade börjat äta bra mat och träffat en tjej som jag senare fick barn med. 50 procent av mitt tillfrisknande var genom ishockeyn.

Nu spelar jag i en annan veteranklubb. Jag går också på alla AIK:s matcher tillsammans med min 15-åriga dotter. Det är kul att ha ett gemensamt intresse. 🍷

FOTNOT: Anders vill inte ha med sitt efternamn.

Forskare underkänner missbruksvården

– Tar inte hänsyn till personernas behov

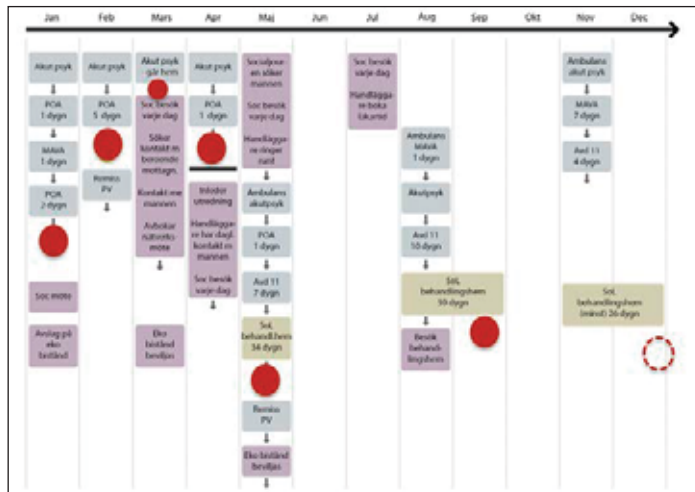
HUR FUNGERAR VÅRD och stöd inom missbruksområdet för personer med komplexa behov? Veldig dåligt, visar en ny rapport.

– I steg efter steg tar man inte hänsyn till personernas utsatthet och behov. De har många olika problem, men man löser bara de akuta. Det är ett kortsiktigt tänkande, men det är en livslång problematik. Man måste tänka mer långsiktigt och anpassa sig efter individens behov, säger Åsa Bringlöv, forskningsassistent och författare av FoU Södertörns rapport *Varför kommer de tillbaka? Missbruksvård för personer med komplexa behov – analys av Mångbesökarkartläggningar i sex län*.

Totalt har 70 personers situation analyserats. Samtliga har ett långt missbruk bakom sig, de flesta har alkohol- eller blandmissbruk. En stor del av missbruksvårdens resurser går till den här gruppen – trots det tillgodoses inte deras vårdbehov.

"En man berättade att det han minns mest från sitt liv i missbruk har handlat om olika behandlingshem. Hur han ena stunden lämnat ett behandlingshem för att kort därpå hamna på ett annat. 'Man får ta en paus från livet, det hjälper de till med... men vem hjälper mig med livet... när allt rullar på...?' står det i rapporten.

Ungefär så ser det ut för de flesta i kartläggningarna. En av dem är "Nils" som bor i en lägenhet via socialtjänsten. Han känner att han har tappat kontrollen över sitt drickande och är rädd för att dö. Varje månad åker han in på akuten. Han skrivs in på abstinensbehandling, avbryter den och börjar dricka när han kommer hem. Söker akutvård igen när drickandet leder till att han skadar sig eller får

Åsa Bringlöv

JESSICA STORBJÄCK

som avbryts utan att följas upp. Återfall, nya akutbesök, nya kortsiktiga behandlingsinsatser. Upprepade placeringar på stödboenden, utan tydligt syfte och innehåll, som avslutas på grund av återfall och följs av nya placeringar och nya återfall.

– Det behövs ett bättre bemötande på akutmottagningarna. En del lämnar vården redan där. För att få till en vårdprocess är det första mötet med vården viktigt och här lyckas man inget vidare. Inte heller på beroendemottagningarna, säger Åsa Bringlöv.

Dessutom har utredarna sett att det ofta blir glapp mellan olika insatser. Personerna har också behov av stöd för flera problem samtidigt – inte ett i taget. Som det ser ut nu får inte individen tillräcklig hjälp med psykisk ohälsa, stabilt boende och sysselsättning, i stället är fokus inriktat på missbruket, vilket leder till att stödinsatser skjuts upp i väntan på nykterhet.

– Det finns evidensbaserade metoder som vi vet fungerar, men som inte används i någon högre utsträckning. Metoder som ser till människans hela situation, till exempel ett team som har ett helhetsperspektiv eller case-managers (som samordnar vården reds anm), säger Åsa Bringlöv och påpekar att när stödet och hjälpen ser ut som den gör i dag blir inte bara individerna lidande, det blir också dyrt för missbruksvården.

MARIA HAGSTRÖM

Berne förde brukarnas talan på FN-möte

DET ÄR 18 år sedan UNGASS, FN-mötet där världens länder diskuterar hur framtidens narkotikapolitik ska utformas, hölls senast. Efter att ha blivit uppskjutet flera gånger hölls det till slut i New York i april i år.

Berne Stålenkrantz, ordförande för Svenska Brukarförbundet, ingick i den svenska regeringens delegation som enda brukarrepresentant på UNGASS 2016.

– Jag pratade med många olika NGO:s och en del delegationer om vikten av brukarmedverkan. Det var vad jag ansåg var mitt främsta uppdrag där. Jag var tvungen att ställa mig bakom regeringens politik, vilket jag först tyckte skulle bli problematiskt. Det finns mycket som är dåligt i Sverige men också mycket som är bra. Jag kom fram till att jag kunde prata om brukarinflytande, vilket är en av frågorna i regeringen drev under UNGASS. Vi måste vara med och prata för att kunna påverka, säger han.

TYCKER DU ATT REGERINGENS POLITIK BÖRJAR TA EN NY RIKTNING?

– Gabriel Wikström (folkhälsoministern) har pratat om att det är ett problem att Sverige fortfarande ses som ett land med en extrem syn på narkotika. Och han har börjat tala om harm reduction. Det ger hopp, säger Berne Stålenkrantz.

MARIA HAGSTRÖM

SÅ KAN MISSBRUKSVÅRDEN BLI BÄTTRE

- Bemötande och miljöer som är bättre anpassade för målgruppen
- Högre grad av stöd genom hela behandlingsprocessen
- Tvärprofessionella samarbeten för att kunna svara mot individens komplexa behov och livssituation
- Utveckling av öppenvårdsalternativ som alternativ till institutionsvård

Kartläggningarna gjordes inom SKL:s satsning på metoder för uppföljning av missbruksvården. FoU Södertörn samordnade och gav metodstöd i projektet. Stockholm är ett av länen som ingick i kartläggningen.

42

procent, så mycket minskade antal ansökningar om vräkning av unga vuxna mellan åren 2012-2015.

Det kom in 780 ansökningar om att vräka personer mellan 18 och 24 år 2012. Tre år senare var det 456. Tjejerna står för den största minskningen, en halvering. De som i slutändan verkligen blev vräktas i fjol var 114 tjejer och 43 killar.

MINA DRÖMMAR

BYGGSMED

– **JAG ÄLSKAR DET** här med hantverk, det har jag gjort ända sedan barnben. Jag tyckte att det var roligt att få tänka själv och fundera ut hur man gör, att skapa grejer som man kan se och ta på, säger Situation Sthlms försäljare Bertil Jansson.

Han brukade som barn ofta sitta hemma i köket i lägenheten på Hägerstensåsen och karva i trä. Och han berättar att hans intresse väcktes på träslöjden, där han hade läraren "Spån-Jesus".

– Han var väldigt noga. Vi fick inte ta för stora träbitar för då gick det åt så mycket spån tyckte han. Jag kommer ihåg att jag bland annat gjorde en gungstol på slöjden.

Fast när han tänker efter så kan han se att intresset för hantverk förmodligen började tidigare, när han var hos sin morbror. Han var konstnär och handarbetare och gjorde bland annat fioler och nyckelharpor. Bertil Jansson berättar att morbrodern hade ett eget inslag i tv-programmet *Kvällsöppet*, där han visade sina verk och berättade hur han gjorde.

– Morsan var bördig från Härnösand så det var där uppe morbror bodde. Jag var i hans kåk några gånger när jag var liten. Han hade målat ett helt tak med troll och skog, det var så häftigt. Och han hade en massa troll på tomten som han hade snidat. De bevakade huset, som han sa.

BERTIL JANSSON VISSTE att han ville jobba med hantverk, på ett eller annat sätt, men att han blev just byggsmed var mer av en tillfällighet.

Han hade precis gjort klart lumpen, behövde ett jobb och såg en "bläckä" i tidningen. Han svarade på annonsen och fick platsen som lärling på bygget av Kulturhuset.

– Det var bygget av den sista halvan av huset. Om du står på "Plattan" och tittar mot huset så är det den vänstra sidan. Vi satte fasaden, dörrar och ramarna till allt glas.

Bertil Jansson började drömma

HAN HADE EN MASSA TROLL PÅ TOMTEN SOM HAN HADE SNIDAT. DE BEVAKADE HUSET.

om att bli byggsmed. Han gick en verkstadsmekanisk utbildning och startade så småningom ett eget företag.

– Bland annat var jag med och byggde TV4-huset, gjorde alla smidesjobben där. Jag satte portar och dörrar. Golven skulle vara ljudisolerade och då gjorde jag stöd till isoleringsplattformarna. Jag satt mycket och pratade med arkitekten om hur vi skulle lösa vissa problem, till exempel skulle reportrarnas monitorer, som de har vid Nyheterna, kunna regleras efter reporterns längd. Det var rätt

intressant att se hur en tv-station byggs upp.

Som egenföretagare var det "hundår" till en början, men sen rann uppdragen in.

– Jag jobbade med min hobby. Hade mitt företag i ungefär tio år, men sen gick det i konkurs, det handlade väl om skattegrejer.

Vad gjorde du därefter?

– Jag började "slå dank", frun flyttade ut och lägenheten gick åt helvete.

Sedan dess har det varit tunt med jobb. Under ett halvår arbetade han

som personlig assistent i Kalix. Där gick han också två år på Folkhögskola.

– Gick den allmänna linjen för att rensa upp skallen och få ordning på de grå cellerna. Jag hyrde en liten stuga där uppe i Kalix och höll på med hantverk även då, som hobby. Jag minns hur jag åkte till en vattenkvarn vid Kukkulaforsen, fotade den och skapade en liten kopia på nästan en halv meter. Jag fick den att fungera, men det var ett jävla pillgöra. Jag har också gjort många kopior av väderkvarnar genom åren. Var fascinerad av kvarnarna, såg dem snurra och tänkte att jag måste kolla upp hur de fungerar och så kom den lilla hantverkaren in i huvudet igen.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MARTINA HOLMBERG**

CITAT

/// Vill ha en lägenhet eller i alla fall ett boende där jag kan låsa om mig på kvällen. Nåt eget att krypa in i. Jag är lite av en ensamvarg, jag tycker om att träffa folk men vill kunna dra mig undan.

/// Jag har haft hund i hela mitt liv. Min senaste hette Chalii, vi levde dygnet runt med varandra. Jag börjar bli uppåt åren nu, vet inte vad som händer mig, annars hade jag velat ha hund nu också.

/// Jag är Hammarbyare, finns det nåt annat?! Tänk om de skulle vinna hela Allsvenskan nån gång. Då går en dröm i uppfyllelse. Det är ju ett tag sen, kommer inte ihåg när, det var nog på nittioalet.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Hemgången

● Vägen hem vore evig om vi alltid finns och som ett irrande bloss vi betar oss hela tiden.

För slumpen är inte given fast gnistan i oss håller sig brinnande hela tiden. För vi skall alltid finnas och tanken för till henne, hoppas hon aldrig brinner ut.

Själv känns det som man brinner inne, fast det ger sig nog med tiden. Jag har alltid funnits i all tid, alltid under min livstid, min tid. Det är vår vardag som mitt hem bygger på, oss två.

Om jag henne nu når.

KAPINJUS

I 70 på Sveavägen

● Jag gasar i sjuttio med taxin, han sa nämligen att han var sen till en flight på Arlanda. Sveavägen fram, korsningen Fredsgatan, en lastbil ska svänga vänster precis då. Jag ligger till höger om lastbilen, en bil korsar Sveavägen med ingen sikt alls.

Jag tvärnitar och så kommer smällen. Allt går så snabbt, allting, jag kraschar. Tjejen i den andra bilen flyger i gatan, bilarna blir till bara skrot. Plötsligt bara poliser överallt, de ville mäta bromssträckan på min bil.

Han som hade så bråttom till Arlanda stoppar en ny taxi. Gud ske lov, ingen är skadad.

LASSE BQ

Sommar och studenten

● Ett stort tack till er alla som köper eller har köpt *Situation Sthlm* av mig, Tommy, som säljer tidningen nere vid Systembolaget, slakthusområdet vid Globen.

Då ni köper tidningen så blir jag glad. Jag delar med mig det jag tjänar till min fru Margareta. Så när jag sålt klart tidningen går vi till Ica Bea och handlar mat.

Min dotter tar studenten nu i juni, hon ska bli sköterska och sedan veterinär. Jag är väldigt stolt över henne. Hon har inte något missbruk och det tycker jag är starkt för i det här samhället finns det faror överallt som de kan råka in i, stolt så in i norden.

CREATIVE COMMONS

Det är viktigt med lärare som bryr sig och ser till att ingen halkar efter, att de bryr sig om barnen som om det vore deras egna, som föräldrar och barn har bra kontakt med. Montessori är en sådan skola, vår dotter gick där och

barnen var trygga på grund av att dom behandlades som om de vore deras egna barn. Alla var glada och nytra.

För övrigt önskar jag er alla er en trevlig sommar.

TOMMY ERLHOLT

Svaren och frågorna

● I *Situation Sthlm* nummer 140, i mars 2009, ställde jag fyra frågor till partiledarna som sitter i riksdagen. Frågorna handlade uteslutande om hemlöshet. Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Miljöpartiet visade sin sida till människorna i Sverige och svarade inte på brevet som jag skickade ut till dom.

Kristdemokraterna svarade att det var en lokal fråga och hänvisade mig till socialborgarrådet och dennes medarbetare. Sossarna gjorde samma sak på en av frågorna. Vänsterpartiets Lars Ohly var den enda partiledaren som

tog sig tid att svara på frågorna personligen.

Nu har det gått sju år sedan dess och vad jag har fått reda på av människor som vet så har det inte blivit färre hemlösa i riket och inte i stor-Stockholm. Jag blir inte förvånad över den här utvecklingen.

En del hemlösa får en bostad som kallas träningslägenhet, det går bra för några som till slut får ett eget kontrakt och då släpper soc kontrollen och då går det åt helvete för många som har haft soc som sin trygghet. Så i slutändan är

det tyvärr inte så många som får sitt kontrakt. Vilket är förbannat tråkigt och jag tycker att det är soc ansvar att se till att dom har kvar sitt kontrakt genom att hyran betalas varje månad.

Intresset för den här kategorin människor är inte särskilt stort. Det verkar det inte heller socialbidraget som har ökat med drygt 400 kronor sedan 1995 det skulle följa matpriserna men det har dom nog glömt bort. Man brukar säga att är huvudet dumt så får kroppen lida i det här fallet.

LASSE SONNEBERG

TEKNIK-
INTRESSERAD?

Välkommen till ett fastighetsbolag
där tekniken är livsviktig

Läs mer om våra lediga jobb på www.locum.se/arbete

locum.
VÄRDEN FÖR VÄRDEN

ILLUSTRATION: JH

Sagan om ringen

● I *Sagan om ringen* står det på insidan av Härskarringen: "Three Rings for the Elven-kings under the sky, Seven for the Dwarf-lords in their halls of stone, Nine for Mortal Men doomed to die, One for the Dark Lord on his dark throne In the Land of Mordor where the Shadows lie. One Ring to rule them all, One Ring to find them, One Ring to bring them all and in the darkness bind them In the Land of Mordor where the Shadows lie."

Det är 1, 3, 7 och 9 av de ojämnare talen, alltså saknas 5. När jag kom på det hittade jag fem vita kapitulationsflaggor i en papperspelle på Skanstulls tunnelbanestation.

Den saknade strofen är "But five rings to fool them all".

LUKAS LEE

Getingarna

● Minnen, inte så flagranta som de borde vara, mera som utspild Coca Cola på fönsterbrädan i bilen en solig sommardag med getingar. De verkar ha kommit överallt

ifrån, från förr, från nuet, från sedan någon gång i en framtid som ännu inte varit. Vill bara springa därifrån men bilen kör i 180 kilometer i timman och att öppna passagerardörren och slänga mig ut på den svarta asfalterade vägen är bara en snabbare väg till döden.

CREATIVE COMMONS

Har mött henne många gånger förr, hon har tittat på mig med sina vackra, varma och kalla ögon. Med dem har hon synat min själ, stoppat mig och sagt att "du, inte än..."

Föraren är arg och skrämmar mig som getingarna på mina händer och ben, surrandes, ilskena. Jag har blöta fläckar på shortsens, linnen och på mina händer. En enda rörelse så sticker de, sprutar in giftet och låter mig sitta där med det onda medan de flyger iväg för att dö, deras plikt fullgjord – döda, roa, knulla drottningen.

Paniken är aldrig nära, den är alltid här, pest och kolera på samma gång. Göra ett val mellan de båda är svårt, båda kommer göra ont. Drunkna på ett öppet hav eller ensam där minnenas armé bundit fast mina händer ovanför huvudet, runt trädstammen på torgets mitt.

Spökerna står och ser på mig med ihåliga ögon, applåder, spott och deras dans blir det sista jag kommer se innan lågorna från allt bränsle bränt upp mina hornhinnor. Båda alternativen skrämmar mig fast utgången är densamma. Ensam i något vatten, en strand eller i en ocean är mina val om jag inte tar mig härifrån, bort från allt som jagar mig, bort från chauffören, ut ur bilen, slår ihjäl getingarna och vågar andas igen.

JACK SATANIOS

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Vad tiden gör

● Tiden byter inte en människa, men tiden avslöjar människors verklighet.

Livet är avståndet mellan när vi kommer och när vi går.

Kanske det här leendet som vi haft i dag var det sista tillfället.

Livet är alltid osynliga minnen, var vi skrattat då är livet där.

Livet är längtan att nå en Gud. Skratta, utan att kännas, ditt leende är vackert.

Att börja igen är aldrig försent. Sätt värde på människor som tycker om dig mer än på saker du tycker om.

AHMAD YADEGARI

Försommaren

● Nu är ju försommaren här Solade ett par timmar på en bänk i parken i dag

Efter en stund kom en kvinna och frågade "Kan jag sitta ner och prata ett tag?"

LENA FREIJ

Sommar i stan

● Solen steker, asfalten kokar nästan.

Skugga. Var är närmaste träd?

Kryssar till glasskiosken.

Vanilj och choklad.

Det enkla är det bästa.

KERSTI

Maratonmetal

● Vilket drag det var på Copperfields i lördags kväll. Maratonmetal, massor med band, både bra och mindre bra. De som fångade min uppmärksamhet var de scenvana Marauders med Otto Perrin sång och gitarr, William Larsen gitarr, Charlie Ångman, bas och Ossian Engström, trummor.

Glädje i ögonen, skratt i typ rockig dödsmetal. Ljudet var bra, de över 18 år smått salongsberusade. Musiken som bandet levererade med energi smittade av sig på publiken.

De avslutade med låten "Shitstorm" – Skitbra låt, den rockade röv. Ett gig som fulländade vår lördagskväll. 4 av 5 i betyg.

JACK SATANIOS

Berusad?

● Vinglar i mörkret mot min sovplats.

Jag är trött, så trött. Har svårt med balansen, snubblar. Stannar och tar några djupa andetag. Blundar och suckar djupt, är så trött. Gäspar högt och länge. Kanske pratar jag för mig själv eller tänker högt, vet inte. Vill bara sova. Fortsätter gå, benen känns tunga och olydiga. Blir törstig och torr i munnen. Synrubbingar igen. Inte många gatstenar kvar att trampa på fast det känns som tusen mil. Värk i kroppen säger också sitt. Värk av trötthet. Känner mig berusad och illamående.

Nu är jag framme och lägger mig. Sluter ögonen, gäspar och ler samtidigt. Är glad av värmen. Glad över dagen som varit. Min dag var intensiv

och bra. Var på Klaragården, på tidningen och ute på mina försäljningsställen. Många nya ansikten, nya bra möten. Trevliga samtal och gott skratt ekar i huvudet just nu. Kommer att somna snart, är trött, så trött. Vet att morgondagen blir också bra, vaknar utan bakfylla och.....Zzzzzz.

TARJA

Tiden vi kan ha med varandra

● När du och jag var små blev våra vägar skilda år 1979. Staten ryckte upp mig med rötterna och rotlösheten gav mig en irrfärd i livet. Men nu, 30 år senare, möttes vi igen, hon och jag. Nu är det 16 år sedan återföreningen och allt vad vi sa till varandra.

Jag vet att hon vill men vem är jag och vad kan jag erbjuda henne? Smärta, sorg och saknad, allt som har hänt. Nä jag får aldrig tappa tron för hon är min tros kvinna. Aldrig tvivla, nu är jag vuxen och tiden ska komma då jag till henne mig tar. Sanningen, den vet anden, jag får aldrig tappa hoppet, tron samt den sanna kärleken.

Jag ska aldrig mer tvivla på mig själv, nu ska mina bojar släppas för jag ska inte se mig som mindre värd. Nej, för oavsett vad som händer så ska jag aldrig svika vår tro. Sanna mina och all andras tro, vi är alla en del i gemenskapen och ingen bör lämnas utanför oavsett det förgångna. Vi skall välkomna framtiden för ingen ska svika någon, inte ens för att vi som människor felar ibland.

I dag är jag och hon vuxna och vi tror på varandra. Vi är inte mindre värda och vi finns, se oss herre vår skapare och hoppas vår prövning är över.

KAPINJUS

Brücke diakoni

Dom kostar massor

Från dagen dom kommer kostar dom pengar. Utan att bidra med något speciellt. Någon annan betalar bostad och sjukvård och sen ska dom ha utbildning gratis. Dessutom får dom och deras släktingar olika bidrag. Man kan undra – när blir en svenskfödd bebis lönsam egentligen?

Åh, vilka trodde du vi menade? #Skärpdig #Jagärdu

Mikrofonen i skallen

● Visst var det så här det skulle vara, skulle bli? Vänder inte bladet denna gång, jag vänder bok.

Har inga vägar att gå, ingen har trampat upp dom framför mig. Den förbannade kartan igen. Hur går man om man inte ens kan krypa? Körde någon mig i rullstol, så vinglig som jag borde ha varit? Kompassen tog mig ingenstans. Stjärnorna dör en efter en, månen lyser med sitt kalla sken, leenden, tandlösa munnar. Alla vill något, jag också, jag vill bort.

Snabbaste vägen är att skriva upp en kork, en kapsyl.

Det är ett lagligt liv jag lever, dyrt. Det kostar på att alltid vakna med ångest, jag är inte som er, som ni är, som jag borde ha varit.

Musiken tystar inte mitt sinne, den får mina tankar att snurra mer. Ett glas, numera ingen spegel, bara död. Apotekets utbud skrivet på ett recept, svalt med vatten. Om du kunde höra mina tankar förstod du kanske. Vill köra in en mikrofon i min skalle, in genom örat. Lyssna, lyssna, schsssssss... Om du koncentrerar dig så hör du kanske. Jag, en galen människas röst, så galen att jag inte längre vet vad dårskap är.

Snart står jag där igen, vinglande på broräcket, det som min behandlare säger att jag inte får kliva upp på. Ja, jag är manisk. Önskar jag vore magisk. Vem orkar med någon som

har ett huvud som låter så mycket att grannarna klagat?

Försöker ta mig ut ur rummet. Där vakuum råder ekar det inte, det är bara mina tankar som studsar. Jag skriker inte längre, jag är tyst. Vem orkar lyssna på någon som står på en bro?

Bläddrar framåt, bläddrar bakåt, vinden får sidorna att vändas åt andra håll när jag läser, försöker att skriva. Det spelar ingen roll. Jag har tuggat sönder pennan och det finns inte mycket kvar att vässa. Önskar att du vore här och kunde tala mig till rätta.

Du är den enda som lyssnat. Du har hört mina röster, mina tankar. Du är den enda som sagt "Låt det vara, kliv ner från räcket, kom och våga leva. Kom, jag älskar dig".

Är lika rädd för att tappa fotfästet som att kliva in i ditt liv. Det är långt ner en gång. Många ja, många nej från dig. Så mycket som jag aldrig kommer att förstå. Även om jag älskar vet jag inte hur du kan säga till mig att stanna kvar.

Fortsätt skriv, även fast jag inte finns kvar. Jag är inte långt bort, jag bor i ditt hjärta. Du vill vara glöden i mitt liv och du vill aldrig vara nära.

Mälaren är blå under min kropp. Dina vingar är bomullsmjuka, kramar om mig, för mig vidare.

Ger mig några tomma vita sidor, en penna och ett sigill – så ingen stjäl mina hemligheter.

JACK SATANIOS

Er resa

● Du är på New Zealand och du fyller 25 år i dag, jag kan inte nå dig.

Men du kommer hem den 18 maj, då ska du få något, det lovar jag dig.

Du har varit borta och vandrat med Matilda sedan november. Jag saknar dig så mycket.

Men om ett par veckor får vi träffas du och jag, och prata om vad ni har gjort, det ska verkligen bli kul.

Jag ser fram emot det.

Hur ni har haft det ni två? Men det får vi ta då.

LENA FREIJ

LENA FREIJ

Min kära

● Tråkigt att du ska ha sån ångest
Det har du så ofta nu
Men du kan ju prata om det
och vi får hoppas att det går över
Det bästa är att du pratar om dina problem
Det måste vara det bästa för där kan jag inte ha fel.

LENA FREIJ

Kan ni vara träningsfamilj?

En träningsfamilj är ett familjehem som ingår i ett behandlingsteam och som under en begränsad tid tar emot en ungdom i sitt hem. Ni får erforderlig utbildning, handledning, stöd dygnet runt samt ersättning motsvarande en heltidstjänst.

Mejla till

traningsfamilj@humana.se

eller läs mer på

attvarafamiljehem.nu

Humana

VILLMAN PRODUKTION OCH CAMBO PRODUCTION

Macbeth

MIKAEL PERSBRANDT
MARIE RICHARDSON

ELLEN JELINEK
CHARLOTTA JONSSON
JOHANNES BAH KUHNKE
JENS HULTÉN
WILLIAM SHAKESPEARE
REGI STEFAN LARSSON

BILJETTER UTE NU
PREMIÄR 19 OKTOBER
BILJETTER: TICNET.SE
TEL. 077-170 70 70
MAXIMATEATERN.COM 08-30 11 00

MAXIM
TEATERN

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Från skummande rev

● Utifrån havet
hörs bränningarna dåna
Det är mitt hjärtas
rop efter dig min kära
Evigt dånande
men som en sång
som skapats i mitt hjärta
Ropande. Dånande över haven
Evigt skall jag krama dig
Hör mitt hjärtas sång i dånnet
från skummande rev,
vitt skummande som evigt hörs

TOMMY ERHOLT

Cellen

● Vad ensam jag känner mej
Glädjen bara försvinner
Samtidigt så ser jag hur svagt
cellens lampa brinner
och allt jag ligger och tänker på
bara försvinner.

LENA FREIJ

Träffen

● Styrka och kraft bor i min hand
frisk är ändå min mun
Mina ben är starka mina armar
likaså
Nu tänker jag åter vandra till
dig, det är bara att gå
Hoppas du är hemma och att
kaffet står
och puttrar på spisen
kanske jag ser dig på håll
I fönstret, har gjort det förr
så det får väl bli reprisen.

LENA FREIJ

Tillbaka igen

● Senaste månaden har jag haft
fullt upp med min nya bostad men
nu är jag tillbaka igen. Jag vill
tacka alla er som varit glada för
min skull. Speciellt tack och ett
mycket stort sådant till Bea och
så min kära Heidi Naturligtvis vill
jag med dessa rader också rikta
ett tack till alla mina stamkunder.

Jag har saknat er och ser fram
emot att vara tillbaka.

Tack från

EVA

(som står på Maria mellan 6-8
varje morgon).

Urbaniseringsförfarandets antagande

● Skippa politikerna och låt alla
individer i Sverige "fatta", "delta",
"utforma", "värdera" och utveckla de
teorier som är bäst lämpade praktiskt
för utformandet avr samhället.

Det framtida urbaniseringsför-
farandets uppläggningsplan är att
det är både logiskt och förnuftigt att
införa direkt engagemang utifrån den
enskilda individens frågor som ligger
i dennes intresse. Genom ett enormt
stort system, utarbetat för exakta utfall

av hela folkets samlade engagemang i
samhällsutvecklingens alla delar.

Ett organ i statsapparaturen, den
så kallade Statistiska centralbyråns
olika informationsflöden, bör byggas
på ett modulkoncept som i prakti-
ken, utvecklat till att vem som helst
kan lägga upp så kallade "bussar",
som är själva formuläret med frågor
rörande det ämne det berör.

Dessa olika "bussar" från den
enskilde, till en offentlig beskådan,

där individer får yttra sig i ämnets
upptagningsområde.

Denna form kan kallas för yttrande-
rättsdemokrati, och är helt utan
politiker eller fackförbund. I stället är
det upp till den enskilde att upprätta
ett förslag, en så kallad buss.
Dess mening är att ena dem som
vill delta i framtiden och att låta oss
ta bort gränserna och låta allihop bli
världsmedborgare.

KAPINJUS

Ett dygns gång på stan

CREATIVE COMMONS

cidern gått ut så börjar kvällspas-
set. Vid hemgång, efter arbetet
för folk, brukar jag i bland passera
Norra Bantorget, men nu är kvällen
kommen och i innerstan någonstans
fortsätter jag den tid det tar att sälja
de tidningar som jag inte ska spara
inför morgonen. Strax efter nio och
fram till elva ungefär uppsöker jag
en källare och sover och min arbets-
dag är över för denna gång.

Bland naturens olika tillstånd är just
vindarna ologiskt påfallande, i och
med det att jag alltid tycker, hur jag
än bestämmer min riktning, att vinden

ligger alltid på mig framifrån hela
tiden.

Oftast möter jag människor som
verkar i området och de är alla olika
och pratar om olika saker.

Som det rullande cykelkaféet
Wellhs, där han som har det är från
Australien men vet inte var Alice
Springs ligger. Men han har kaffe,
te, dricka och olika choklader vid
Uppsala pendelns biljettautomat.
Och burksamlarna på Centralen är
jag vän med nästan alla. Naturligtvis
möter jag X antal kolleger under
en dag.

KAPINJUS

Folktomt i Kungsan

● För första gången i mitt 52-åriga liv ser jag Kungsan folktomt. Det kändes
väldigt främmande att gå där och att vara helt ensam. Bilden är tagen 08.45
på morgonen.

JOCKE SÅBOM

JOCKE SÅBOM

JURESKOG

PÅ McDONALD'S

JURESKOG NEW YORK
12 APRIL - 2 MAJ

JURESKOG TEXAS
3 MAJ - 23 MAJ

JURESKOG SIGNATURE
24 MAJ - 13 JUNI

Välkommen in till McDonald's® Södermalm!

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

” Vandrandet har hjälpt mig att hitta ljuset i mig själv. Jag har anat vem jag är hela livet, men inte vågat se det förut. ”

Gå en omväg i sommar.
Pilgrimsvandra och möt dig själv.
www.pilgrimstockholm.se

Svenska kyrkan

STOCKHOLMSKRYSSSET

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du blåddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:

Skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga*:

Percival Gormaz, Bromma

Nyckelband:

Rose-Marie Nordström, Vendelsö

Christina Palmqvist, Visby

Se förra månadens lösning på sidan 56.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

TAG SOM HÅLLER TAKTEN	BRUKAR EKA	TILL-REDDE STUPAD HÄST	BITTER	MAR-SCHERADE				
LÖSER MORD I MIDSOMMER								
ETT STÖD FÖR LIVET		KLIPPA TILL ÖKEN-STOPP						
I TIMMER-KOJAN BEHÖVER EJ SMÄRTA	ÄR FÖR-ÄLSKAD I SIN KÄ-RESTA							
			KAN FÄ- GELUNGE STORT LÖSHÄR	OPERA FILOSOFI- RADE PÅ FRANSKA				
SKUTTAR I SJUMILA-SKOGEN	TRÄD			VINTER- HINNA				
RAZZIA!	UTÖVADE			TJUSAT				
		DOLDA FÄR MAN IN FÖR STORT		FRIDOLF OCH SELMA		ARM I HAMN	DRAGON	ODEN- TEOLOGI
		KORT ÖRIKE		NATUR- LIGA KÄ- NALER		DEN BRUKADES FÖRR VID BESTRAFF- NING		
KAP	LÖSES OFTA I TV-RUTAN	KORAR UPP-SKOV				TRÄKIG BIDRAR TILL FÖRSTA INTRYCKET		
STÄNDS-MÄSSIGT SOL-SKYDD				EOS I ROM			DA HANDLAR ALLT OM SAMMA SAK	
		RUNT KORT					BYRÄ RÄDDAR DEN IN-FRUSNE	
ÄR INNE JUST NU		AFFÄRS-REGEL		KLEVE-LAND	BRÄND	WRETMAN BEGRÄN-SANDE ORD		
HUG-GEN HÖG	MILNES-NALLE			HOVKO-MIKER		X I GRE-KISKT ALFABET		
STIBON				MJUKNA SAM-STÄMD			I ARVFUR-STENS PALATS	
BONDE BLAND ADELN	BORTA MED VINDEN-GODS			BABY-LONISK VAT-TENGUD			ÄR SKOL-GOSSEN	
		VANLIGT LÖR-DAGS-NÖJE		ANK-RINGS-PLATS		MÄRK-LIGA	GEORGIA	
AN-MÄLDE						GÖR HÄL I LIMPAN		

Konstruktion: Marie Peterson-Eingnell. Foto: Henrik Tryggv Stockholm Mediapark © Bonnier korsord

Skicka in ifyllt kryss senast 20 juni till: Situation Sthlm Timmermansgatan 38 118 55 Stockholm

Namn:

Adress:

Postadress:

"Slutpläderingen dryper av inspiration och produktivitet"

Kartellen

Slutpläderingen

★★★★ Slutpläderingen kan ses som ett soundtrack till Thomas Jacksons utmärkta SVT-dokumentär *Lys upp skuggorna*. I den låter Sebastian Stakset och producenten Can "Stress" Canatan lite oroad över förväntningarna efter de båda *Ånger & Kamp*-albumen. De innehöll kontroversiella texttrader som har stötts och blötts på åtskilliga kultur-, debatt- och ledarsidor, för att inte tala om sociala medier. Men också låtar som "Mina områden" som visats nästan två och en halv miljon gånger på Youtube.

Oron är obefogad för Kartellen och "Stress" lyckas leverera igen, inte minst i "En fjärils vingslag" där Sebas-

tian Stakset rappar om självupplevda erfarenheter av att bli mobbad och misshandlad i skolan. Leo "Kinesen" Carmona, Kartellens grundare, framstår som uppriktig i sin ambition att ge utsatta en röst, att våldsroman-tiken på de första inspelningarna gav nödvändig uppmärksamhet för att kunna ta det vidare. *Slutpläderingen*

dryper av inspiration och produktivitet vilket även smittar av sig på gästartister som Willow, Silvana Imam, Abidaz och så förstås Daniel Adams-Ray som levererar refrängen till "En fjärils vingslag" med knivskarpt fokus.

Om det är Kartellens bokslut så är det ett mycket snyggt sådant.

DAVID BOGERIUS

TROR STENHÅRT PÅ GNÄLL

En trumslagarpojkes memoarer

ANDERS JOHANSSON HAR spelat hårdrock, jazz och pop på över hundra skivinspelningar men aldrig tidigare skrivit någon bok. I sin självbiografi *Trumslagarpojken* slår han säkert rekord i antalet beskrivningar av hyss och allmänt jävelskap.

– Jag tänkte först låta någon annan skriva den men de tilltänkta kandidaterna var upptagna så jag satte i gång själv och det gick förvånansvärt lätt.

Han var bara sex år när hans pappa, jazzmusikern och kompositören Jan Johansson, omkom i en bilolycka 1968. Uppväxten, i bland annat Upplands Väsby och Täby, var stökig på många sätt men återges med självdistans och framför allt, humor.

– Jag har många barndomsminnen och eftersom vi flyttade en del blir det enklare att separera allt. När jag läser andra biografier är barndomen och folks ursprung det intressantaste för mig. När det börjar skrytas om framgångar, som man vet är överdrivna, känns det alltid mindre intressant.

Jan Johanssons musikaliska talang ärvdes även av Anders lillebror Jens Johansson. Bröderna har bland annat spelat med gitarrvirtuosen Yngwie Malmsteen, en tid som liksom Anders Johanssons 15 år i Heavy Metalbandet Hammerfall, får en hel del utrymme i *Trumslagarpojken*.

– Tyvärr så kommer det nog att bli en del gnäll. Det ligger i människans natur att tro att universum kretsar kring vad de tycker och hur andra kommer att reagera på det som skrivs om dem. Jag har verkligen försökt att plocka fram så mycket positiva saker som det går, men jag tror att det är bara 96 procent av alla som kommer att tycka att det är enbart kul.

DAVID BOGERIUS

MUSIK

Peter, Bjorn and John

Breakin' Point

★★★★ Tio år efter genombrottet med "vissellåten" "Young Folks" visslar Peter Morén, Bjorn Yttling och John Eriksson igen. Deras smarta, radiovänliga indiepop har varit en större hit utomlands än här hemma och sommarens Europaturné har bara ett Sverigedatum inbokat.

Nu har stockholmstrion tagit hjälp av ett gäng ansedda producenter som Patrick Berger och Greg Kurstin på *Breakin' Point* och presenterar sina potentiella hits i utsökta förpackningar.

Bortsett från en liten, knappt märkbar svacka i mitten låter den nya plattan *Breakin' Point* som en Best of-samling.

DAVID BOGERIUS

Naomi Pilgrim

Sink Like a Stone

★★★★½ Naomi Pilgrim slog igenom 2013 med singeln "No gun" och har sedan dess släppt en rad fina låtar. Efter en längre paus är hon nu tillbaka med ny musik i form av ep:n *Sink Like a Stone*. Det är en platta som visar en råare, mer elektronisk sida av Naomi Pilgrim. Den mest hittiga låten, "Sink Like a Stone", är en dansant kampsång med ett potpurri av olika karaktärer och levnadsöden. Medan "I Wonder" är en break up-låt om att krascha, men utan det klasiska metamorfos som brukar komma i sista versen. "Mama" är däremot en mer avskalad kärlekshyllning från en dotter till en mamma och seglar upp som ep:ns vackraste spår.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Moon City Boys

I Need More

★★★★ Moon City Boys har varit ett av de senaste årens mest uppsnackade band. Bandnamnet är en metaforisk blinkning till hemstaden Stockholm – en "månstad" - och nu kommer äntligen debutskivan *I Need More*. Moon City Boys bildades 2011 då vännerna Kelly Wedin (gitar), Sofia Eklund (sång), Ella Rolf (bas) och Siri Jennefeld (trummor), började spela tillsammans i Ellas mammas garage. Så småningom hoppade Jennefeld av och Liselotte Bramstäng blev bandets permanenta trummis. *I Need More* är en knastrig rockskiva med ekon av Lou Reed, Television, The Velvet Underground och The Raincoats. Den är retro, men ändå egen.

ALEXANDRA SUNDQVIST

VÅR PLATS I OFFENTLIGHETEN

Bredängs litterära möjligheter

VÅR PLATS ÄR en pågående berättelse om stadsdelen Bredäng. I flera kanaler, däribland en trycksak, en webbsida, ett performance och via en app, undersöks platsen. Den som vill får vara med och bidra till att beskriva området. De berättelser som, hittills, samlats in beskriver allt från möten med Hyresgästföreningen och smultronstället vid Sättra strandbad, till grannsamvaro och ensamhet.

"I min trappuppgång har nästan alla flytt från krig. De spelar instrument, talar många språk, spelar basket, tar bussen. Vi cirklar i tillvaron likt helikoptrarna som ofta hovrar här på kvällarna när mörkret kommit och jag tänker alltid på det. Hur vi hovrar. Hur vi cirklar. Hur vi inte landar och inte stannar men ändå möts", står det att läsa i en av dem.

Bakom initiativet står Kajsa Sundin, författare till det tryckta verket i projektet, liksom projektledaren Thomas Andersson vid förlaget Råmus.

– Vi hoppas att de som läser verket ska bli nyfikna på Bredäng, men också på sina egna relationer. Vi vill också visa hur en plats kan förmedla berättelser, bland annat genom att lyssna på de röster som finns här och ge dem utrymme att publiceras, katalogiseras och distribueras på bokmarknaden, säger Kajsa Sundin, som i tio år funderat över Bredängs litterära möjligheter.

Duon vill också undersöka hur berättelsen, samt läsoplevelsen, påverkas av att flyttas mellan olika plattformar och material.

– Det är ett förhållningssätt som är förbehållet andra uttrycksformer än litteratur i dag. I förlängningen hoppas vi att *Vår plats* bidrar till utvecklingen av den litterära offentligheten, säger Kajsa Sundin.

ALEXANDRA SUNDQVIST

FOTNOT: Läs på ramus.nu/plats

"Hyfsat välskriven roman, men kanske hade en novell varit ett mer passande format"

Jonas Bonnier

Fäder

★★½ Kurt och Tom Wiesel, far och son, borde vara betydligt lyckligare än de är i före detta Bonniers-vd:n Jonas Bonniers roman. Den ene är en oerhört framgångsrik affärsman, den andre någon slags populär rockstjärna – men deras liv framstår i det närmaste som meningslösa.

Likgiltigheten, ack så vanlig hos svenska manliga romanfigurer, understryks av detaljerade beskrivningar av oväsentligheter: "Ovanpå en klase druvor, en halv kiwi och en apelsin placerar han tre croissanter i en trekant. På croissanterna lägger han en bagel. Genom hålet i bageln trycker han ner ett löskokt ägg som hamnar inuti croissantberget. Han förseglar äggets öde genom att lägga en oskalad banan tvärs över bageln."

Livet i Business Class beskrivs,

JONAS BONNIER

inte minst med tanke på de väder-släppande medpassagerarna, som så eländigt att man får hoppas att de självbiografiska inslagen är ytterst begränsade. Romanfigurernas ångest dämpas med bland annat spontanköp av dyr konst respektive oerhört trista sexorgier. Under ytan pyr en infekterad kamp mellan far

och son som skruvas upp ordentligt när en kvinna, Evelina Nalim, träder in i handlingen och ger intrigen lite näring och en övntad tvist.

Fäder är en hyfsat välskriven roman, men kanske hade en novell varit ett mer passande format för familjen Wiesels öden.

DAVID BOGERIUS

BÖCKER

Erik & Wiktor Halldén

Det är ju en dag i morgon också

★★★ Det här sägs vara ett resultat av Ernest Hemingways citat "Always do sober what you said you'd do drunk".

I dessa tider är det hur som helst befriande med en kokbok med så mycket onyttig mat att man blir flöttig om fingrarna av att blåddra i den. Korv- och köträtternas dominans i

receptsamlingen känns inte heller 2016, men i många fall är det lätt att plocka in fungerande vegetariska alternativ.

Instruktio-

nerna är överlag så föredömligt lätta att följa att även en ovan kock fixar fram ett par utsökta, pastellfärgade Ice Cream Doughnuts på några minuter.

DAVID BOGERIUS

Lucia Berlin

Handbok för städerskor

★★★★ *Handbok för städerskor* är en postumt utgiven novellsamling av författaren Lucia Berlin (1936-2004). Hon har beskrivits som en av den amerikanska novellkonstens "bäst bevarade hemligheter", då hennes författarskap fått ett större erkännande först efter hennes död. Under 2015 gavs Lucia Berlins samlade noveller, en bästsäljande tegelsten på över femhundra sidor, ut på engelska. Nu är det dags för en svensk översättning.

Lucia Berlins noveller påminner om Alice Munros men är mer... hårdkokta.

Lucia Berlins prosa utspelar sig främst i de lägre klasserna i Mexico och USA och utgår i många fall från hennes egna erfarenheter från olika lågstatus-jobb, däribland titelnovellen "Handbok för städerskor". I samlingen väjer hon varken för fattigdom, religion, sjukdom, missbruk, sorg eller förlust.

Resultatet är en vacker bok, där det mörka glimrar sida vid sida med de mellanmänniska mötena.

ALEXANDRA SUNDQVIST

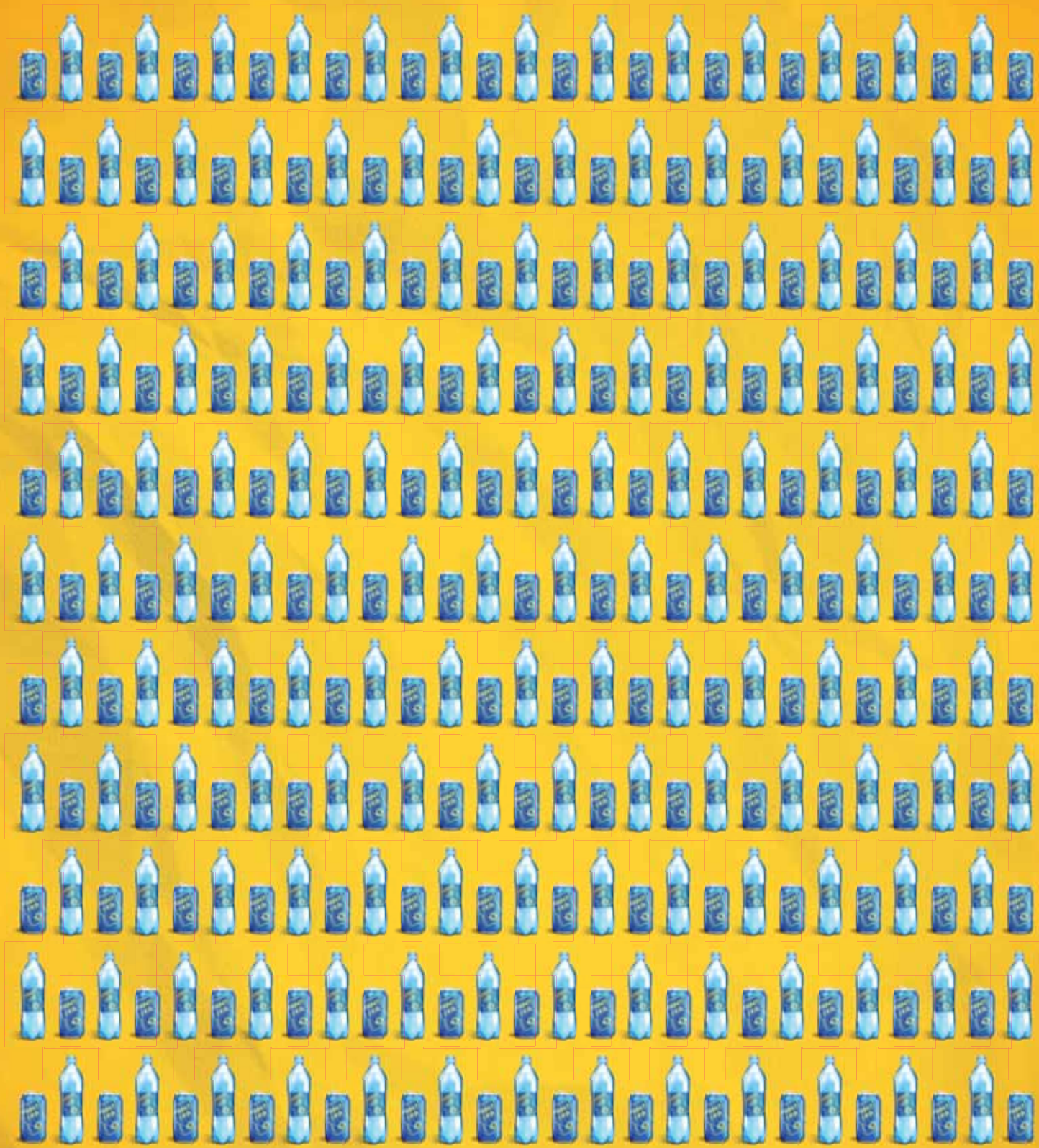

LITERARY ESTATE OF LUCIA BERLIN LP

 NATURKOMPANIET

MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
WWW.NATURKOMPANIET.SE

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

"Det damm som under 15 år har lagt sig som ett fint täcke över tillvaron vippas nu bort och ett ödesdigert kaos tar sin början."

MARK ROGERS

FOTOFILMEN FUNKAR

ROBERT MAPPLETHORPE FOUNDATION

Bild är bäst på bio

FILM ÄR ETT bildmedium där själva poängen är rörligheten, vilket framgår i det engelska uttrycket för film "moving pictures" – rörliga bilder. Hur fungerar det då när det i juli går upp en dokumentär om Robert Mapplethorpe på bio med stillbilder i fokus?

Alldeles utmärkt, faktiskt. För faktum är att biosalongen – fotografiska muséer och gallerier till trots – är vida överlägsen som utställningshall av fotografi. Vi såg det tidigare i Wim Wenders Jordens *Salt – En film om Sebastiao Salgado* och nu i *Robert Mapplethorpe – Look at the Pictures*.

I biosalongen är ljuset alltid konstant och skiftar inte över årtid och dag, vi slipper reflektioner i ramens glas eller muggigt höstdunkel. Här finns också kanske den största av kanvas att visa upp verken på, själva filmduken, något som speciellt inom foto kan kännas majestätiskt överväldigande då duken mäts i meter snarare än centimeter.

På film kan regissören, utöver att visa bilden i sin helhet, också styra vårt fokus genom inzoomningar och att glida med kameran över motivet för att visa detaljer. Dessutom, om du ännu inte är övertygad, så har filmen ytterligare en dimension kopplat till sig, nämligen ljud. Till bilden kan läggas atmosfärljud, ljudeffekter, musik och inte minst en berättarröst som kan informera och rikta vår uppmärksamhet till fotot på duken.

Att det sedan går att väva in rörliga sekvenser mellan stillbilderna, såg i intervjuer eller bakom kulisserna i fotografens ateljé, är också ett plus för "fotofilmen". Absolut bäst med att uppleva fotokonst på bio måste ändå vara att du göra det bekvämt nedsjunken i röd plysch.

HENRIK EMILSON

Dottern

★★★★ Inför sin fars bröllop återvänder Christian till Australien för första gången på 15 år. Mycket har hunnit hända där hemma och mycket har hunnit hända med Christian som nyktert tampas med alkoholproblem och en fru som vill lämna honom.

Han återser sin ungdomskamrat Oliver och givetvis sin far, som ska äkta sin 30 år yngre hushållerska på det stora godset. När Christians fru gör slut så tar han till spriten

och transformeras från timid till en sanningsägare och just i den här familjen finns det osagda sanningar.

Det damm som under 15 år har lagt sig som ett fint täcke över tillvaron vippas nu bort och ett ödesdigert kaos tar sin början.

Regissören Simon Stone gör en fri tolkning av den världsberömda danska dramatikern Henrik Ibsens *Vildanden*.

Det är ett mycket välspelat drama

som berör på djupet och som inte väjer för att bli obekvämt eller visa starka känslor, där starka känslor behövs. Mitt i den virvelstorm Christian startar står som titeln antyder en tonårig dotter som försöker förstå och relatera till sin omvärld.

Genom att Simon Stone till stor del skildrar berättelsen ur hennes perspektiv, slår allting dubbelt så hårt och djupt ända in i sista bildrutan.

HENRIK EMILSON

FILM

Ma Ma

★★★★ Ibland behövs en rejäl gråtfilm för att rensa ut systemet. Fast det behöver inte vara becksvalt genomtragiskt för att framkalla tårar, det kan lika gärna vara hoppfullt fint och lite sentimentalt. Men det här funkar absolut för mig.

I *Ma Ma* får vi allt det här, det tragiska i att en mamma får cancer och behöver lämna sin familj och det hoppfulla i den positiva vändning som kommer i slutskedet av hennes liv. Penelope Cruz håller ihop filmen väl i balansen mellan tragik och hopp och stimulerar fint tårkanalen.

HENRIK EMILSON

Den lille prinsen

★★★★ Ibland fungerar den animerade filmen för barn synnerligen väl även för vuxna. Vi är nog många som förundrades, och i ärlighetens namn hade lite svårt att förstå, Antoine de Saint-Exupéry's barnbok *Den lille prinsen* när vi var små.

Här får vi en snillrikt konstruerad ramberättelse till boken som på ett fint sätt väver samman de enkla illustrationerna med dagens mer tekniska animation. Verket väcker fortfarande filosofiska frågor och skapar garanterat diskussionsunderlag på bussen hem efteråt.

HENRIK EMILSON

The Dressmaker

★★★ Precis som i *Dottern* ovan handlar *The Dressmaker* om en hemvändare till en ort i Australien. Och, precis som i *Änglagård*, så är det en stark kvinna med patos och hemligheter som återser sin inskränkta hemby.

Där *Dottern* slår hårt känslomässigt puttrar, trots fin insats av Kate Winslet, det här på i det mer humoristiska och banala. Det är väl underbyggt med kontraster mellan storstad och småstad, haute couture och lantlig klädsel, hämnd och kärlek, men lyfter aldrig över medelnivån.

HENRIK EMILSON

OKÄNDA SIDOR AV STAN

ANNAMIE

Lovisa Siréns egen Stockholmsnatt

REGISSÖREN LOVISA SIRÉN är aktuell med *Baby* som visas på SVT i sommar i filmsserien *Moving Sweden*.

I filmen *Baby* möts Bahar Pars och Patrik Buraas karaktärer oövnat och hänger trots sina skillnader ihop i Stockholmsnatten.

– Jag ville göra en film med sommarnattskänsla och jag ville filma ute på stan och visa upp sidor av Stockholm som man inte brukar se på film. Bland annat filmade vi mycket kring Centralen på natten och det var intressant att se vilka som var där då och hur mycket trafik och rörelse det var.

Duon i filmen rör sig även över Kungsholmen och Stureplan på sin resa genom natten.

– Även där var det mycket folk, trots att vi filmade på vardagskvällar. Det var överhuvudtaget intressant att uppleva staden den här tiden på dygnet, att det låg folk och sov utomhus. Det var inte statister vi hade placerat där. Ofta hade vi så ont om tid att vi knappt hann se vad som hände i bakgrunden förrän efteråt.

HENRIK EMILSON

LIVIA RAMIREZ, 101 ORD:

"Lockande att skriva om sin egen stad"

I DAGARNA KOMMER boken *101 texter till vårt Stockholm*. Den är skriven av stockholmare mellan 11 och 87 år och vänder sig till alla som är nyfikna på Stockholm. Texterna i boken är inte mer än 101 ord och är ett urval från ett skrivprojekt som startade förra våren.

Vad är det för skrivprojekt?

– Jag och mina kollegor på skolan, Tomas Brink och Elsa Vernier, drog i gång projektet "101 ord till vårt Stockholm" för att främja skrivlusten hos skolelever och andra stockholmare. Vi tänkte att det skulle vara lockande att skriva om sin egen stad, att ha Stockholm som inspirationskälla. Under ett års tid har den som velat kunna skicka in texter på 101 ord till vår hemsida och vi har lagt ut tre av dem varje vecka på vår sida på Facebook.

Vad handlar texterna om?

– Det kan vara om ett visst gatuhörn, dofter, nostalgi, vemod, iakttagelser och kärlek. Ett återkommande tema är resor med tunnelbanan och olika bussar och så ensamhet. De flesta texterna är i positiv anda. Och skribenterna har fått vara anonyma, men få har valt att vara det. I boken står de med sitt förnamn, ålder och stadsdel.

Varför just 101 ord?

– Det fanns ett liknande projekt i Chile där det var hundra ord som gällde, vi ville vara ett strå vassare. Där var det också prispengar inblandade, det är det inte här och vi jobbar med projektet i stort sett helt ideellt. Vi har fått in femhundra texter. Och en jury på tio personer, från litterära och kulturella kretsar, har hjälpt oss att välja ut 101 av texterna till boken.

Var kommer boken att finnas?

– Den ska delas ut gratis på tre platser i Stockholm: Kulturhuset, Stadsbiblioteket och Nobelmuseet. Och den har en upplaga på femtusen exemplar, när de är slut så får man helt enkelt vänta på nästa års bok.

Vår ambition är att ge ut en bok varje år. Vi hoppas också kunna sprida det här vidare till Malmö och Göteborg.

Vilka är målgruppen?

– Alla som är nyfikna på Stockholm och på andra människors berättelser om vår stad ser vi som vår målgrupp. Det som är speciellt med boken är att den kan läsas av alla åldrar. Vi kommer också att spela in den som ljudbok och även lägga ut den teckentolkad på nätet så att den är tillgänglig för alla.

Det kommer att släppas en Stockholmslätt i samband med boken?

– Ja, refrängen på den är från en tolvårig flickas text. En kollega till oss som är musiker har gjort resten av texten och musiken till. Vi tänker att det också främjar skrivlusten att några rader man skriver kanske kan komma med i en låt om Stockholm som finns på Spotify.

GERD ERIKSSON

FOTNOT: Läs mer om detta på www.101ord.se

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

DÅTID STHLM JUNI 2013

TV-SERIEN TÄRTAN FYLLER 40 år. En av upphovsmännen, Carl Johan De Geer, berättar om kontroversen kring den provocerande svartvita tv-serien som i dag uppnått kultstatus: "Tit-tarna var upprörda över att bröderna misslyckades med allt hela tiden. De kanske tog åt sig och kände sig misslyckade även de".

70-åriga Hans Wannehed från Sköndal springer sitt 35:e Stockholm marathon.

Kiss drar 26 143 personer till Friends Arena på europapremiären av sin turné. Det avancerade scenbygget med blinkande lampor, kromade spindelben och rörlig hydraulik lär ha kostat närmare 40 miljoner.

DE KANSKE TOG ÅT SIG OCH KÄNDE SIG MISSLYCKADE.

Polisen larmas till en villa i Huddinge där de finner en man och en hund döda. En svårt skadad kvinna hittas också, hon avlider senare på sjukhuset. Polisen rubricerar det hela som en familjetragedi.

SOFIA COPPOLAS FILM *The Bling Ring* har biopremiär.

Retorikexperten Elaine Eksvärd hyllar kungens nationaldagstal. Hon menar att kungen är som bäst när han "vågar vara personlig utan att vara privat" – som valet att kalla prinsessan Madeleine för "min dotter" och inte "prinsessan".

I en debatttext i DN skriver företrädare för HSB och Riksbyggen att bostadsbristen i Stockholm är hämmande för tillväxten i regionen. De bedömer att bristen på lägenheter kan komma att kosta Stockholm 660 miljarder i produktionsbortfall över 20 år.

Carl Johan De Geer skapade inte bara serien *Tärtan*. Han spelade även rollen som *Apan Saba*. Till höger om honom tecknaren Jan Lööf.

En genomsnittsvilla i Äppelviken i Bromma kostar 8,6 miljoner. För det priset får man 26 villor i Hällefors i Västmanland.

I en radannons i DN eftersöks en stenkaka – *Beethovens sonata nr. 8 i c-moll op. 13 Pathétique* – med pianisten Edward Fischer.

RÅVARUPRISET PÅ ZINK, noterat i dollar per ton, sjönk med 51 dollar till 1 885 dollar. K A Rasmussen/Guldcentralen noterade ett pris till guldsmeder på 303 229 kronor per kilo, vid poster på två-fem kilo.

Karolinska sjukhuset försattes i stabsläge sedan journalsystemet Take Care – huvudsystem för alla sjukhus – slutade fungera klockan 10.54. Även veckan innan drabbades sjukhuset av IT-problem och försattes i stabsläge.

Alkoholkonsumtionen bland pojkar och flickor som går andra året

på gymnasiet är den lägsta sedan år 2000. 21 procent av flickorna och 22 procent av pojkarna som besvarat Stockholmsenkäten om ungdomars drogvanor uppger att de inte dricker alkohol.

Stockholm stad söker två personer till tjänster som strategiska trafikplanerare. Inriktning på trafiksäkerhet respektive gods- och citylogistik.

ADOLF FREDRIKS MUSIKKLASSER vann Majblommans insamlingstävling. En flicka på skolan var den som samlat in mest i landet – 24 000 kronor.

Havs- och vattenmyndigheten gav Stockholm ytterligare tre års dispens med att dumpa snö i Saltsjön och Mälaren. Dispensen gäller för 800 000 kubikmeter snö per år.

Den 28 juni meddelas utropspriserna på de 25 000 Abba-prylar som samlaren, skraddarmästaren Thomas Nordin, lämnat till Stockholms

auktionsverk. Bland annat ett par nougatbruna Abba-träskor.

ETT TUNNELBANETÅG KAN tekniskt sett ta 1 200 personer. Kapaciteten beräknas vara nådd när samtliga sittplatser samt 30 procent av ståplatserna är fyllda. Men de är ofta överfulla vid rusningstid.

Enligt Sweco var 19 685 stockholmare rapporterat arbetslösa under maj månad. Dessutom befinner sig 12 330 personer i program med aktivitetsstöd. Högst andel utlandsfödda arbetslösa finns i Spånga-Tensta, där 8,6 procent av befolkningen i åldrarna 16-64 år är arbetslösa.

Musikerförbundets jurist Per Herrey anser att ersättningen från Spotify till artisterna är "orimligt låg" och baseras på en felaktig tolkning av avtal som upprättats innan en tjänst som Spotify ens var påtänkt.

ULF STOLT

JUNI

1874 Grand Hotel invigs. Hotellets grundare har fått Cadierbaren uppkallad efter sig.

1958 Sverige spelar VM-final i fotboll på hemmaplan. Förlost mot Brasilien med 5-2.

2010 Kronprinsessan Victoria och Daniel Westling gifter sig i Storkyrkan.

BRILJANT: Pelargonsamlare

.....
Margareta Råde är pelargonsamlare sedan 40 år, med cirka 500 stycken. Hon har tagit fram 150 egna sorter, en är döpt efter hennes mamma: Ruth Elisabeth.
.....

– Min mamma hade pelargoner överallt, det är nog därför jag började samla. De kan vara vanliga zonaler, de kan vara stjärnor med spretiga blad, brokbladiga och trefärgade, bland annat. Doft- och kryddpelargoner finns det också, jag har en som jag kan göra citronkaka på.

– Under vintern står de i källaren under en natriumlampa. De tycker om att ha det svalt när de ska gå i vila. På våren planterar jag om alla, sen har jag nästan inga naglar kvar. Jag tar fram nya sorter genom att korsa två olika. När pollen är mogen – då den är väldigt klabbig – tar jag den med en pensel till en annan pelargons ståndare. Blir den befruktad ramlar snart kronbladen av och det blir frökapslar som kallas storknåbbar.

– Den jag är mest nöjd med är en zonartic med flikiga blad och stora vackra ljuslila blommor. Mina pelargonkompisar står i kö för att få sticklingar av den. Den heter Ibex Geneviva. Man ger dem ofta namn efter mamman – den som hade fröet. Pappan bryr man sig inte om, haha, nej men det går inte att vara bergsäker på vem pappan är, om man inte har isolerat dem helt. Det kan ju ha kommit en humla med pollen från en annan.

– Pelargoner kommer från Sydafrika där de växer vilt. Förr fanns de bara i de fina hushållen, men på 1800-talet kom de in i bondstugorna. De senaste åren har intresset ökat, också bland unga.

– Vi i Pelargonsällskapet har träffar där vi byter och köper sticklingar av varandra. Det har också arrangerats nationella tävlingar. Då ska de helst vara runda som bollar, enligt engelsk modell. Jag har fått nåt andra och tredje pris, men man ska hålla på och klippa dem så mycket, jag låter mina växa mer fritt.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

VI ÄR HAMMARBY!

**MISSA INTE NÄSTA HEMMAMATCH,
SKAFFA BILJETT PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE**

**HAMMARBY
FOTBOLL**

PÅ HÖRNET:

Dalens allé/Dalgränd

"Jag ska flyga till Luleå för att fira en kompis som fyller 40 år"

NAMN: Sven Engdahl Hamilton
YRKE: Musikproducent och IT-konsult
ÅLDER: 38 år
BOR: Enskededalen

Du kommer här med en resväska, vart är du på väg?

– Jag ska flyga till Luleå för att fira en kompis som fyller 40 år. Och jag måste skynda mig för att komma i tid till Arlanda.

Hur länge ska du vara borta?

– Fem dagar, det blir en liten semester. Jag ska också passa på att lyssna på ett föredrag om musikbranschen på Kalix folkhögskola.

Vilken av dina tatueringar gillar du bäst?

– Det är ormen på högra sidan halsen, den är för min mamma eftersom den är en symbol för en massa goda saker. På andra sidan har jag en tiger, den är för min pappa som alltid ville göra en egen tatuering.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

NALEN

ENGMANS KAPELL

LÖR 28/5

MAJID JORDAN

LÖR 11/6

ROSANNE CASH

ONS 24/8

THE JAYHAWKS

TOR 15/9

WOVENHAND

FRE 30/9

TRIBULATION

FRE 28/10

REGERINGSGATAN 74. MER INFO OCH BILJETTER PÅ: WWW.NALEN.COM 2016

Foto: Nick Brandt

Nick Brandt

Inherit the Dust

Fotografiska har det stora nöjet att presentera Nick Brandts nya utställning *Inherit the Dust*. En stark och tankeväckande serie episka panoramabilder där djurporträtt i naturlig storlek placerats och fotograferats på platser där djuren tidigare levde. Det största hotet mot djuren är nämligen inte längre tjuvjakt utan det faktum att människan tränger undan djuren från deras habitat. Brandts budskap är dock tydligt: det finns alternativ till att arvet vi lämnar efter oss är damm och intet.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

PARTNERS

ineko

TELE2